VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 100 — Vol. LII vuosikerta Sudbury, Ont. Tiistai, lokak. 8 p. — Tuesday, Oct. 8, 1968

Alahuone tutkii Biafran tilannetta

Pääministeri Trudeaun sanotaan harkitsevan yksityiskoneen vuokraamista avustuksen lähettämiseksi suoraan Biafraan

Ottawa. — Yhtään vastaääntä kuulumatta alahuoneen istunto hyväksyi maanantaina ehdotuksen, minkä mukaan alahuoneen eräs komitea ryhtyy tänään, tiistaina, tutkimaan Nigerian ja Biafran tilannetta.

Ulkomaisia kysymyksiä ja kansallisia puolustusseikkoja käsittelevän alahuoneen pysyvän valiokunnan uskotaan myös kutsuvan Nigeriassa olevan kansainvälisen tutkijaelimen canadalaisedustajan takaisin kotiin.

Tutkittavaksi tulee YK:n tutkijaelimen aikaisemmin antama tiedoitus, että k.o. alueella on riittävästi ruokatarpeita ja että mitään merkkejä ei ole havaittu kansantuho-ohjelmasta, verrattuna tämä siihen kun alahuoneen kaksi jäsentä teki salaisen pikamatkan Biafraan ja tiedoitti sieltä palattuaan, että Ibaheimon edessä on tuhotuksi tulon mahdollisuus. (Näiden parlamenttijäsenten matkasta yksityiskohtaisemmin toisessa uutistiedossa.) Kansantuhosyytöksestä puhuen YK:n tutkijaelin, minkä jäsenyydessä on canadalainen kenraalimajuri W. A. Milroy, antoi viikon lopulla seuraavan lausunnon: "Ei ole mitään merk kejä (todisteita) siitä, että liittovaltion sotilaat yrittävät tuhota Ibo-heimon ihmisiä tai heidän omaisuuksiaan. Kansantuhomääritelmän käyttö ei ole oikeutettua . . . Ruoka ja lääkeapu: Niitä varataan siviiliväestölle sotilas- ja siviilihallinnon sekä Punaisen Ristin yhteisin voimin . . ."

Manantaisista tapahtumista mainittakoon:

— Kaksi Biafrassa käynyttä alahuoneen jäsentä, Andrew Brewin (NDP Greenwood) ja David MacDonald (PC Egmont) keskusteli n. 45 minuuttia pääministeri Pierre Trudeaun kanssa ja sanoivat myöhemmin saaneensa rohkaisua siitä tavasta, miten pääministeri suhtautui heidän ehdotukseensa, että canadalaisten lentokoneiden pitäisi osallistua avustuksen kuljetukseen lentoteitse Biafraan ja että Canadan pitäisi pyrkiä YK:n kautta ampumisen lopettamiseen siellä.

— Canadan ulkoministeriö teki järjestelyt, joiden perusteella edellä mainitut alahuoneen jäsenet voivat lentää tänä aamuna New Yorkiin, esittääkseen kantansa YK:n yleiskokouksessa olevalle ulkoministeri Mitchell Sharpille.

— Pääministeri Trudeau sanoi alahuoneen istunnossa, että hän tapaa tänään (tiistaina) Britannian kansojenyhteisön pääsihteerin, Arnold Smithin, ja että hän keskustelee mr. Smithin kanssa mahdollisuudesta, jotta Afrikan maat saataisiin ottamaan Biafran kysymyksensä aloitteentoon YK:ssa.

— Mr. Trudeau esitti varovaisesti toivomuksen, että Britannia ja muut maat lopettaisivat aseiden lähetyksen sekä Nigeriaan että Biafraan.

— Myöhemmin maanantai-iltana ilmoitettiin pääministerin harkitsevan ehdotusta, että liittohallitus vuokraisi jonkun yksityisliikkeen lentokoneen kuljettamaan Canadasta lähetettävää avustustavaraa välittömästi Biafraan, mitä Nigerian hallitus jyrkästi vastustaa.

Intiaaninainen kuoli 132-vuotiaana

Naples, Florida. — Tony Cypress, jota tervehdittiin sukupolvien ajan Seminole intiaanien taholta sairaanhoitajattarena ja parantajana, kuoli viime lauantaina 132 vuoden ikäisenä.

Tämä matriarkka kuoli kaksi viikkoa sen jälkeen kun hänet oli kuljetettu sairaalaan yhtä seinää vailla olevasta hökkelistään, joka sijaitsee Miamin ja Naplesin välisellä rämeiköllä.

Naisen nuorin poika 82-vuotias Willie Jim kertoi tulkin välityksellä, että hänen äitinsä sanoi muistavansa Seminolen sodan vuonna 1842 ja kuinka "hän siellä juoksi."

VIIME TIEDOT

Mexico City. — Mexicon opiskelijain johtajat päättivät maanantaina, että kaikki mielenosoitukset maan hallitusta vastaan lopetetaan toistaiseksi siinä mielessä, että saadaan olympiarauha taatuksi. Päätöksen teki opiskelijain komitea missä on 210 jäsentä.

Rooma. — Italian hallitus antoi maanantaina määräyksen, että Neuvostoliiton suurlähetystön insinööriedustajan, Ghenadi Roskovin on vakoilujutun vuoksi poistuttava maasta keskiviikkoon mennessä.

Cape Kennedy. — Yhdysvaltalaisen Apollo VII kolme astronauttia on valmiina uuden avaruuslennon suorittamiseksi. He ovat Walter Schirra Jr., Don Eisele ja Walter Cunningham. Apollo VII pitäisi perjantaina lähetettämän 3-henkisine miehistöineen lähes 11 päivää kestävälle avaruuslennolle.

Ottawa. — NDP:n kansallinen neuvosto hyväksyi maanantaina päätöksen minkä mukaan puolue sanoo liittohallitukselle, "ettei mikään protokolla-seikka eikä laillisuusmenetelmä" saa olla esteenä Canadan avun lähettämisessä Biafraan. Samassa päätöslauselmassa kehoitetaan liittohallitusta antamaan entistä enemmän finanssiavustusta Biafralle.

Port Arthur. — Austin Airways Ltd:n palveluksessa oleva metsälentäjä 28-vuotias Brian Steed lensi lauantaina omin avuin apua hakemaan sen jälkeen kun lentokoneen potkuri katkaisi osan pois hänen oikeasta kädestään. Steed laski Green järveen ja luiskahti ilmeisesti vielä pyörivään potkuriin. Hän kapusi sitten takaisin lentokoneeseensa, tyrehdytti köyden avulla verenvuodon kädestään ja lensi takaisin kämppäalueelle, mistä hänet vietiin Port Arthurin yleiseen sairalaan. Onnettomuden uhrin tila on tyydyttävä.

Sharp kestitsi NL:n ja USA:n ulkoministerejä

United Nations. — Canadan ulkoministeri Mitchell Sharp veti viikonvaihteen aikana Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain ulkoministerit — Andrei Gromyko ja Dean Rusk — yhteiseen tilaisuuteen.

Diplomaattien suurimman tähänastisen yhdessäolon YK:n yleiskokouksen tämän istunnon aikana järjesti mr Sharp perjantaina, toimien isäntänä tilaisuudessa missä oli 17 diplomaattiedustajaa, mukaanlukien Gromyko ja Rusk.

Tämä lounastilaisuus oli järjestetty YK:n yleiskokouksen presidentin, guatemalalaisen Emilio Arenalesin kunniaksi. Tilaisuus oli Park Avenuella, Canadan YK:n edustajan, George Ignatieffin asunnolla.

Tilaisuudessa olleet henkilöt sanoivat jälestäpäin, että mitään huomattavampia diplomaattisia siirtoja ei tehty, sillä se oli pääasiassa illanviettotilaisuus, mutta "ilmapiiri oli ystävällinen ja rattoisa".

Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain edustajat istuivat ruokailun aikana eri pöydissä, mutta kosketuksia ja keskusteluja oli heidän välillään cocktail-ryyppyjen yhteydessä.

ULSTERIN NUORET PROTESTOIVAT POLIISIEN KOVAKOURAISUUDESTA

Londonderry. — Nuoret ihmiset aloittivat sunnuntaina ikkunoiden särkemismielenosoituksen tässä Ulsterin tunnetussa kauppalassa protestiksi siitä kun poliisit hajoittivat aikaisemmin roomalaiskatolisten kansalaisvapauksien nimissä järjestämän kulkueen.

Teräskypäriä pitäneet poliisit ajoivat patukoitaan heiluttaen takaa arviolta 200 henkistä nuorten ryhmää. Viranomaiset sanovat, että ainakin 30 kaupan ja viraston ikkunat rikottiin, ja että samalla tapahtui rosvoustakin.

Panssariautot kovapäimeisine vesityykkeineen olivat sunnuntaina kaduilla patrullissa sen jälkeen kun poliisit hajoittivat lauantaina katolisen vähemmistön protestikulkueen minkä yhteydessä väitettiin, että protestantit syrjivät heitä asuntojen saannin, äänioikeuden ja korkeimman opetuksen tiimoilta.

Mielenosoituksen hajoittamisen yhteydessä loukkaantui ainakin 70 henkilöä, mukaanlukien yksi parlamentin jäsen. Poliisit heiluttivat innokkaasti patukoita ja panssariautojen vesityykit käännettiin arviolta 2,000 henkistä väkijoukkoa kohti.

Britannian televisio-yleisö seurasi kauhistuneena poliisien ja mielenosoittajien välisiä rajuja yhteenottoja. Silminnäkijät sanovat poliisien tahallaan kapuloineen maahan lyötyjä mielenosoittajia. Yksi silmin näkijä sanoi nähneensä miten poliisi otti iäkkäältä naiselta silmälasit pois ennen kuin hän iski patukallaan ko. naista.

Pohjois-Irlannin sisäministeri William Craig hylkäsi sunnuntaina syytöksen, että poliisit käyttivät tarpeettoman paljon voimakeinoja kansalaisvapauksien puolesta järjestetyn mielenosoituksen hajoittamiseksi.

Hän väitti, että mielenosoituksen takana on laittomaksi julistettu Irish Republican Army (IRA) mikä yrittää yhdistää, voimakeinoin jos se on tarpeellista, protestanttisen Pohjois-Irlannin ja katolisen Irlannin tasavallan.

Uskonnollisimmen jännitystilanne on viimeaikoina lisääntynyt Londonderryssa katolilaisten valittaessa, että heitä syrjitään asuntoasioissa.

10 mellakkapoliisia salasi tuntomerkkinsä

Chicago. — Kymmenen chicagolaista poliisia pidätettiin viime viikolla virantoimituksestaan syytöksen perusteella, että he olivat piilottaneet tunnistusmerkkinsä elokuussa pidetyn demokraattipuolueen edustajakokouksen aikana tapahtuneiden mellakoiden yhteydessä, ilmoitti poliisitarkastaja James Conlisk.

Tutkimuksen tuloksena ehdotettiin, että kaksi poliisikersanttia pidätettäisiin 15 p:ksi virantoimituksesta ja kahdeksan konstaapelia 8 päiväksi. Kaksi kersanttia määräsi miehensä poistamaan tunnistustähtensä nimikilpensä kun he ajoivat Vietnamin sotaa vastustaneet protesteeraajat ulos Lincolnin puistosta elokuun 25 päivän iltana.

Stevensonilta jäi $1,500,000

New York. — USA:n entinen YK:n suurlähettiläs Adlai Stevenson, joka kuoli Lontoossa heinäkuun 14 päivänä vuonna 1965, jätti jälkeensä vähän vaille $1,500,000 omaisuudet. Kuolinpesää vastaan esitettiin $470,000 verovaatimukset viime viikolla asiaa käsitelleessä perintöoikeudessa. Stevensonin kolme poikaa ovat pääperilliset.

Sirhan Sirhan pyysi lykkäystä

Los Angeles. — Senaattori Robert Kennedyn murhasta syytetyn Sirhan Bishara Sirhanin asianajaja Russell Parsons pyysi viime viikon lopulla, että marraskuun 1 pnä alkavaksi määrätty oikeudenkäynti lykättäisiin tammikuuhun. Tuomari varasi lokakuun 14 päivän lykkäyspyynnön käsittelyä varten.

Hymyilevä ja äidilleen sekä veljelleen heiluttanut 24-vuotias Sirhan oli oikeushuoneessa ainoastaan kuusi minuuttia.

LESAGE EDELLEEN QUE. LIBERAALIEN POMONA

Montreal. — Yli 1,200 liberaalia antoi sunnuntaina seisomaan nousten raikuvia suosionosoituksia Jean Lesagelle, joka sanoi, että hän ei voi ilman heidän (kokoukseen osallistuneiden) antamaa luottamuslausetta olla enempää liberaalien johtajana Quebecissa.

Vuoden 1966 kesäkuun vaaleista asti ristiriitojen repimän liberaalipuolueen konferenssin avajaisistunnossa annettiin yksimielinen luottamuslause mr Lesagelle, jota on arvosteltu liberaaleille tuhoisasti päättyneiden vaalien johdosta sekä alahuoneen jäsenyyteen Ottawassa että Quebecin lainlaatijakuntaan valittujen liberaalien toimesta.

"Minulla myös on silmät ja korvat. Minä tiedän olevan niitä, jotka kysyvät, että pitäisikö minun enää johtajan toimesta," sanoi mr Lesage selittäen, että hän piti velvollisuutenaan olla puolueen peränpitäjänä aikana, jolloin puolue horjahteli pahasti vaalitappion myrskyn johdosta.

Lopulta hän pääsi 38-minuuttisen puheensa ydinkohtaan:

"Minä kysyn teiltä. Minun tulee saada tietää. Ihmiset kysyvät teiltä ja heillä on oikeus saada tietää. Toivon saavani itseni täysin ymmärretyksi: Nauttiiko Jean Lesage vielä Quebecin liberaalien luottamusta."

Kun tämän jälkeen esitettiin ehdotus luottamuslauseen antamiseksi puoluejohtajalle, niin kokousväki hyväksyi sen seisomaan nousten suosionosoituksia antaen.

"SYÖPÄÄ VÄHITTÄISMAKSUJEN PERUSTEELLA"

Toronto. — Canadan lääkärienyhdistyksen, Canadian Family Physician-julkaisu selittää lokakuun numerossaan, että ihmiset, jotka käyttävät 50 senttiä päivässä savukkeiden ostamiseen, ostavat todellisuudessa itselleen keuhkosyöpää vähittäismaksujen pohjalla.

Mainittu julkaisu tiedoittaa, että "sijoittamalla" savukkeisiin vain $3,650 — laatikko päivässä vuoden aikana — henkilö voi lisätä keuhkosyövän saantimahdollisuutta 15-kertaisesti.

Lääkärien julkaisu maalaa hullunkuriselta vaikuttavan kuvan tupakoivista canadalaisista jotka veronmaksajina kuluttavat suuria summia rahaa syöpätaudin tutkimiseen, hoitoon ja hoitovälineisiin sekä tupakoimista vastustavaan opetustoimintaan.

Se arvostelee erikoisesti lääkäreitä jotka tupakoivat.

Mainittu julkaisu sanoo, että Marsista tulevat vierailijat pakenisivat ihmisiä jotka jatkavat tupakointia selittäessään, että hänen mahdollisuutensa kuolla verenkiertohäiriön johdosta on lisääntynyt tupakoinnista 70-prosenttisesti; että, 95 prosenttia kaikista virtsarakon syöpätapauksista tulee tupakoitsijoille, että tupakoitsijan kohdalla lisääntyy 5-kertaisesti syövän mahdollisuus suussa ja kurkussa, ja että tupakoitsijat voivat lisätä 8-15 kertaisesti nonmaalista kuolemansa riskiä katarin ja hengenahdistuksen kohdalta polttamalla ahkerasti savukkeita"

Julkaisu arvelee, että tupakoitsevat nuoret voivat luopua tästä tavasta jos heitä viedään tapaamaan katarria tai hengenahdistusta potevia potilaita katsomaan veteraanien sairaalassa tai kroonillisesti sairaitten osastolla muissa sairaaloissa.

Douglas harkitsee NDPn johtajan toimesta eroamispäätöstään

Tavoittelee Colin Cameronin kuoleman johdosta avoimeksi jäänyttä Nanaimo-Cowichan-The Islands edustajapaikkaa

Ottawa. — Uuden demokraattisen puolueen (NDP:n) johtaja T. C. Douglas on suostunut harkitsemaan uudelleen puolueen kansallisen johtajan toimesta eroamiskysymystä. Mr. Douglas voi hyväksyä liikkeen hänen uudelleen valitsemisekseen jos hän voittaa edustajapaikan pian tulevissa täytevaaleissa.

Tällaisia johtopäätöksiä tehtiin viime viikonvaihteen aikana NDP:n kansallisessa konferenssissa — mikä kokoontuu kansallisten edustajakokousten väliaikoina.

Mainittu konferenssi päätti, että puolueen kansallinen edustajakokous pidetään Winnipegissa ensi vuonna joko loka- tai marraskuun aikana.

Jos mr. Douglas pitää kiinni aikaisemmin antamastaan lausunnosta, että hän aikoo jäädä pois kansallisen johtajan toimesta, silloin muodostuu ensi vuonna pidettävästä NDP:n edustajakokouksesta myös puoluejohtajan valitsemistilaisuus.

Mutta viikonvaihteen aikaisessa konferenssissa oli voimakas painostus siinä mielessä, että hän jäisi edelleen johtajan toimeensa. Toisaalta mr Douglas ilmoitti sanomalehtien edustajille, että hän oli konferenssin aikana luvannut harkita uudelleen eroamispäätöstään puoluejohtajan toimesta.

Kokous oli ilmeisesti lauantaina valmiina hyväksymään päätöslauselman, missä pyydetään mr Douglasia jäämään edelleen johtajatoimeensa. Mutta tämä päätöslauselma vesitettiin luottamuslauseeksi sen jälkeen kun mr Douglas selitti, että se voisi olla epäoikeudenmukainen niitä kohtaan, jotka mahdollisesti tavoittelevat kansallisen johtajan paikkaa.

Mr. Douglas kärsi pienellä äänivähemmistöllä tappion kesäkuun vaaleissa Burnaby-Seymour-vaalipiirissä. Muutaman päivän kuluttua sen jälkeen hän ilmoitti jäävänsä pois NDP:n johtajan toimesta.

Vähän myöhemmin vapautui NDP:n edustajapaikka kun Colin Cameron, Nanaimo-Cowichan-The Islands alueen pitkäaikainen edustaja kuoli.

Mainitun alueen täytevaalien pitoaikaa ei ole vielä määrätty. Tämän vuoksi NDP:n konferenssi lähetti pääministeri Trudeaulle sähkeen, missä kehoitetaan kiirehtimään mainitun täytevaalin järjestämistä, että NDP:n johtaja Douglas, joka tulee puolueensa ehdokkaaksi siinne, saisi tilaisuuden päästä alahuoneessa olevan NDP:n ryhmän johtajaksi.

Mr. Douglas sanoi puolueessa olevan kaksi ajatuskantaa uuden johtajan valinnasta: Yksi ryhmä pitää edullisempana sitä, että uusi puoluejohtaja valitaan lähempänä sitä aikaa jolloin suoritetaan uudet kansalliset vaalit (noin 4 vuoden kuluttua). Toinen suunta, mihin hän itsekin on taipuvainen liittymään, katsoo kuitenkin, että puolueen rajoitettujen varojen vuoksi olisi edullista että uusi puoluejohtaja valitaan mahdollisimman aikaisin

TOMMY DOUGLAS

Häkämyrkytys tappoi 4 nuorta

Chalk River. — Neljä teini-ikäistä nuorta löydettiin täällä sunnuntaiaamuna kuolleena autostaan.

Kuolemansyyntutkija tri Donald Robertson määräsi kuulustelut neljän nuoren kuolemantapauksen johdosta. Hän sanoi, että nuoret kuolivat mahdollisesti häkämyrkytykseen noin kello 8 aikaan aamulla, jolloin heidät löydettiin erään ravintolan edustalla olleessa autossa.

Surmansa saaneet ovat, 19-vuotias Judy Mae Rabishaw ja hänen 15-vuotias siskonsa Pauline Roberta, sekä 19-vuotias William Boudreau ja 18-vuotias Albert Levesque.

Sotilaat hillitsivät oppilaita Brasiliassa

Sao Paulo. — Sao Paulon osavaltion rynnäkkösotilaat ottivat perjantaina haltuunsa kaksi Brasilian kilpailevaa yliopistoa vasemmisto- ja oikeistolaisten oppilaiden taistelujen jälkeen. Oppilaiden yhteenotoissa ammuttiin yksi oppilas kuoliaaksi.

Poliisit pidättivät 79 henkilöä, mukaanlukien viisi sanomalehtimiestä, jotka vapautettiin myöhemmin. Poliisit sanoivat löytäneensä 8 revolveria, pullon rikkihappoa, kapuloita ja rautatankon pätkiä.

VÄITTÄÄ PERIKADON UHKAAVAN IBO-HEIMOA

Eksperttineuvoja vajaan 2 vuorokauden salaisen vierailun tietojen perusteella

Ottawa. — Noin 38 tuntia salaisella tutkimusmatkalla Biafran olonsa jälkeen takaisin Ottawaan tulleet oppositioryhmien jäsenet esittivät sunnuntaina vetoomuksen, että Canadan hallituksen pitäisi ryhtyä nopeasti toimenpiteisiin estääkseen miljoonat Ibo-heimoon kuuluvat ihmiset kuolemasta nälkään.

Aikaisemmin Umuahiassa, Biafrassa antamansa lausunnon yhteydessä nämä canadalaisparlamentaarikot ilmaisivat käsityskannan, että Biafran tilanne on melko toivoton.

"Minusta tuntuu, että meidän (Canadan) tärkeimpänä yrityksenä pitäisi olla ampumisen lopettamisen saavuttaminen samalla kun huolehdittaisiin, että kansainvälisiä sääntöjä noudatetaan", sanoi NDP:n edustajana alahuoneen jäseneksi valittu Andrew Brewin (Greenwood).

Hänen kumppaninsa, torypuolueen edustajana Egmontista alahuoneen jäseneksi valittu pappi, David MacDonald esitti samantapaisia katsantokantoja. He kummatkin menivät "salateitse" lentäen yksityiskansalaisina tutkimaan Biafran tilannetta, kuten on selitetty.

He kummatkin sanoivat olevansa tyrmistyneitä luettuaan Biafran tilannetta tutkimassa olevan kansainvälisen komitean raportin missä sanotaan, että mitään vakavampaa ruoan puutetta ei ole alueilla, missä komitean jäsenet ovat liikkuneet, ja että puheet Nigerian keskushallituksen sotilaiden kansantuho-ohjelmasta Ibo-heimoa vastaan ovat aiheettomia.

"Me olemme saaneet sellaisen vaikutelman, että komitean (johon kuuluu myös eräs canadalainen kenraali) on täytynyt olla hyvin kaukana taistelurintamista", sanoi 32-vuotias MacDonald, joka on myös Yhdistyneen kirkon pappi.

He kummatkin sanovat nähneensä merkkejä nälkiintymisestä, varsinkin lasten nälkiintymisestä, ja liittohallituksen ilmavoimien pommituksesta, jonka tavoitteena he sanovat olevan siviilien tappaminen ja terrorisoiminen.

Mainitsematta nimiä, nämä oppositiopuolueiden miehet sanoivat vierailleensa Biafrassa yksityisten canadalaisten, pääasiassa kirkonmiesten kutsusta, jotka katsovat, kuten vierailumatkan tehneet selittävät, että Canadan parlamentaarikkojen olisi hyvä nähdä henkilökohtaisesti mitä Biafrassa on menossa.

He olivat menneet Biafraan Portugalin hallussa olevalta Sao Tome saarelta avustuslentokoneessa, jonka lastina oli $250,000 arvosta New Yorkin juutalaisten lähettämiä ruoka- ja lääketarpeita.

He sanoivat ei-tavanneensa ketään, joka ei uskoisi, että Nigerian keskushallituksen ohjelmassa on hyvä annos kansantuho-ohjelmaa Ibaheimoa kohtaan.

Eräitten muiden lähteiden mukaan Nigeriasta eroamaan pyrkivien biafralaisten johtaja everstiluutnantti Odumegwu Ojukwu oli viikonvaihteen aikana antanut toivorikkaita lausuntoja taistelukentillä tapahtuneen edistyksen vuoksi ja siksi kun Nigerian saarron läpi on tulossa enemmän aseita ja avustustarpeita. "Tilanne on vakava mutta ei auttamaton", kerrotaan everstin sanoneen haastattelutilaisuudessa.

73 sai surmansa viikonlopun onnettomuuksissa

Toronto. — Vähintään 73 henkilöä sai surmansa viikonlopun aikana eri puolilla Canadaa tapahtuneissa onnettomuuksissa. Maan tiekolarien osuudelle lankesi 58 uhria.

Perjantai-illasta kello kuudesta sunnuntain puoleenyöhön suoritettu tutkimus osoittaa, että liikenneuhrien lisäksi yksi henkilö kuoli hukkumalla, kolme tulipaloissa, yksi metsästysonnettomuudessa ja 10 muissa onnettomuuksissa.

Ontarion onnettomuudet vaativat kaikkein eniten uhreja muihin maakuntiin verrattuna. 13 sai surmansa autokolareissa, yksi ammattimetsästäjä paloi kuoliaaksi asunnossaan, neljä teini-ikäistä kuoli häkämyrkytykseen autossa ja yksi mies joutui maataloustrokin ruhjomaksi.

Kaksitoista ihmistä kohtasi kuolemansa Quebecin maanteillä ja New Brunswickin liikenneonnettomuudet vaativat 9 uhria.

Saskatchewanista tiedoitettiin seitsemän ihmisen kuolleen autokolareissa ja yhden naisen joutuneen junan ruhjomaksi.

Albertan maanteillä kuoli viisi, yksi matalousonnettomuudessa ja yksi häkämyrkytykseen.

British Columbian autokolarit vaativat kaksi uhria ja lento-onnettomuus kaksi sekä yksi henkilö kuoli hukkumalla. Manitoban liikenneonnettomuudet vaativat neljä uhria ja yksi henkilö kuoli metsästysonnettomuuden uhrina.

Nova Scotian maanteillä kuoli kolme henkilöä ja kaksi hukkumalla. Prince Edward Islandin autokolarit vaativat kaksi uhria ja Newfoundlandin osalle lankesi yksi maantieonnettomuuden uhri.

Gromyko:

VARUSTELUKILPA ON SAATAVA LOPPUMAAN

New York. — Neuvostoliiton ulkoministeri Andrei Gromyko käsitteli YK:n yleiskokouksen 23. istunnossa torstaina pitämässään puheessa Neuvostoliiton kantaa tärkeimpiin kansainvälisiin kysymyksiin. Erityistä huomiota hän kiinnitti välttämättömiin toimenpiteisiin vaarallisen asekilpavarustelun pysäyttämiseksi.

Jatkuva kilpavarustelu on mieletöntä. Siksi haluamme kiinnittää huomiota Neuvostoliiton valtuuskunnan esittämään laajaan muistioon, jossa ehdotetaan konkreettisia toimenpiteitä asekilpavarustelun lopettamiseksi, totesi Gromyko.

Lähi-idän kriisistä Gromyko mainitsi, että siitä hyväksytty päätöslauselma vaatii Israelia luopumaan pyrkimyksistään pitää hallussaan miehittämiään arabialueita.

Vietnamin kysymys vaatii Yhdysvaltoja lopettamaan ilmahyökkäyksensä sekä muut VDT:n vastaan sotatoimenpiteensä sekä poistamaan joukkonsa Etelä-Vietnamista, totesi Gromyko.

Gromyko kiinnitti puheessaan huomiota myös revanshismin ja uusnatsilaisen ideologian elpymiseen Länsi-Saksassa.

— Neuvostoliitto ja muut sosialistiset valtiot ovat useaan otteeseen varoittaneet, etteivät ne salli niiden joita kiehtoo ajatus sosialistisen yhteisön siirtämisestä taaksepäin, toteuttaa ajatuksiaan, sanoi Gromyko käsitellessään Tshekkoslovakian tilannetta, josta Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk puhui yksityiskohtaisesti keskiviikkona.

$71.9 miljardia sotamenoihin

Washington. — USA:n senaatti antoi viime viikon lopulla suurella enemmistöllä hyväksymisensä maan kaikkein suurimmalle puolustusmenomäärärahalle, 71.9 miljardille dollarille.

Arvioiden mukaan noin 25.8 miljardia dollaria tästä summasta kulutetaan Vietnamin sodan menojen maksamiseen, mutta Pentagonin odotetaan myöhemmin pyytävän lisä varoja Vietnamin sotaa varten.

VAPAUS
LIBERTY
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917

EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264

Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69

Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:

Canadassa: 1 vk. $10.00 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00	USA:n 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75	Suomeen 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Keski-idän tilanteesta

Uutistiedot viittaavat siihen, että keski-idän tilanne, Israelin ja arabimaiden välinen suhde, ei ole viimeaikoina lainkaan parantunut vaan päinvastoin pahentunut. Arvovaltaisista piireistä on esitetty huolestuneita lausuntoja siitä, että jos ei saada pikaista korjausta, keski-itä voi ajautua uudelleen sotatilaan.

Tässä yhteydessä kiintyi syyskuun lopulla huomio Neuvostoliiton toimesta Yhdysvalloille esitettyyn 4 kohtaa käsittävään ehdotukseen keski-idän tilanteen selvittämiseksi. NL ehdottaa nyt seuraavaa:

1. Israel vetäytyy v. 1967 edeltäneille rajoilleen.
2. YK:n paikallaolovoimat uudistetaan ja niitä lujitetaan Israelin evakuoimilla alueilla.
3. Arabimaat julistavat "sotatilan" lopetetuksi niiden ja Israelin välillä.
4. Yhdysvallat, Neuvostoliitto, Britannia ja Ranska antavat takauksen keski-idän rauhan turvaamisesta.

Näitä rivejä kirjoittaessa Yhdysvallat ei ole antanut ehdotuksesta sen paremmin kielteistä kuin myönteistäkään lausuntoa. Mielä ei ole siis virallista tietoa siitä, hylkääkö tai hyväksyykö Washington tämän ehdotuksen kokonaan tai osittain, tai esittääkö se puolestaan joitain parempia ehdotuksia keski-idän vaaratilanteen selvittämiseksi.

Mutta eräät Washingtonille ja Israelin hyökkäysohjelmalle myötämieliset piirit ovat jo ehtineet tuomitsemaan Neuvostoliiton ehdotuksen, esittämättä omalta kohdaltaan mitään sen tilalle. Esimerkkinä näistä piireistä voidaan mainita Toronto Star-lehti, mikä väitti, että Neuvostoliiton ehdotus "on puolueellinen arabien hyväksi. Israelia pyydettäisiin sen perusteella luopumaan ainoastaan voimakkaasta neuvotteluvipusimesta, miehittämistään alueista, ennen kuin se saisi turvatun rauhan naapuriensa kanssa."

Toisin sanoen vapaamielisyydestään aikaisemmin ylpeillyt Star-lehti on nyt sitä mieltä, että Israelin hyökkäyssota on palkittava myönnytysten kiristämisen muodossa arabimailta ennen kuin Tel Aviv suostuu asevoimien valtaamistaan ja laittomasti hallussaan pitämästään arabimaiden alueista! Muun ohella mainitulta lehdeltä unhoittu tässä sellainen "pikkuseikka" kuin sekin, että YK:n turvallisuusneuvosto on vaatinut Israelia vetäytymään pois miehittämiltään alueilta.

Kaikkein huvittavin, jos sellaista sanaa voidaan käyttää näin vakavasta asiasta puhuttaessa, on Starin esittämä seuraava väitös (arabimaiden) julistus sotatilan lopettamiseksi Israelia vastaan (mitä NL ehdottaa V.) ei maksaisi arabimaille mitään, ja ne voisivat mielivaltaisesti milloin tahansa julistaa sotatilan voimaan uudelleen. Israelin takaisin vetäytyminen sidottaisiin rauhansopimukseen, mikä tehtäisiin naapurimaiden kanssa."

Mutta kuinka paljon "maksaa" tai kuinka kalliiksi tulee Israelille se, jos se vetäytyy YK:n turvallisuusneuvoston päätösten mukaisesti arabimailta valtaamiltaan ja laittomasti hallussaan pitävillä alueilta? Israelille se ei maksa yhtään mitään, paitsi toisilta voimakeinoin vallattujen alueiden takaisin palauttamisen. Toisaalta Arabien kohdalta puhuen, heidän sotatilansa lopettamisjulistus tulisi yhtä hyvin rauhansopimuksen alaiseksi varsinkin silloin kun siihen liittyy neljän suurvallan takaus keski-idän rauhan säilyttämiseksi.

Ylläolevalla ei suinkaan tarkoiteta sanoa, että Neuvostoliiton esitys keski-idän vaikean tilanteen selvittämiseksi on "ainoa autuaaksitekevä ehdotus". Mahdollisesti esim. Starlehdellä tai Yhdysvaltain hallituksella on joitakin parempiakin ehdotuksia.

Vika on vain siinä, että niistä ei ole mitään kuulunut.

Ruskin maho jäähyväispuhe

Kuten odottaa saattoi, Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk yritti viimeviikkoisessa puheessa YK:n yleiskokouksessa salata ja peitellä USAn imperialismin veriruskeita syntejä pienta Vietnamin kansaa vastaan esittämällä NL:lle tekohurskaita kysymyksiä Tshekkoslovakian tapauksista. Kun tästä puheesta karsitaan pois propagandalliset eleet ja intoilut, niin silloin nähdään, että mr. Ruskin jäähyväispuhe YK:ssa oli yhtä hedelmätön kuin korviaan myöten Vietnamin sodassa rypevän Yhdysvaltain hallituksen edustajain viimeaikaiset puheet yleensä.

Vietnamista puhuen mr. Rusk vuodatti todellisia krokotiilin kyyneleitä selittäen, että Washington haluaa Vietnamissa rauhaa, mikäli vietnamilaiset isänmaanystävät suostuvat USAn saneluehtojen mukaan ehdoitta antautumiseen, vaikka Yhdysvallat ei ole peloittavalla sotakoneistollaan pystynyt voittoa saamaan taistelutantereilla.

Yleisesti tiedetään, että Israel on saanut kaiken aikaa, aina vuosi sitten kesäkuun päivinä käydystä sodasta lähtien Yhdysvaltain taktillista tukea ja kannatusta. Ilman sitä ei Israel olisi sotaretkelleen lähtenyt, eikä liioin rohjennut uhmata YK:n turvallisuusneuvoston päätöksiä asevoimiensa takaisin vetämiseksi valtaamiltaan alueilta.

Viimeviikkoisessa puheessaan mr. Rusk katseli käsiensä töiden tuloksia ja totesi, että huonolta ne näyttävät. Hän puhui keski-idän vaaroista ja siitä, että keski-itä voi luisua uudelleen kaaoksen ja sodan olosuhteisiin, ellei Israel ja arabimaat toimi päättävästi ratkaisun saavuttamiseksi, kuten Reuterin uutistiedoissa kerrotaan hänen selittäneen.

Mutta hänellä ei ollut mitään käytännöllisiä esityksiä ja ehdotuksia siitä, miten Yhdysvaltain hallituksen mielestä voitaisiin uusi sodan vaara torjua keski-idässä, eikä siitäkään, mitä Washington ajattelee Neuvostoliiton viimeisimmistä ehdotuksista keski-idän tilanteen rauhoittamiseksi. Niin keski-idän asiassa kuin Vietnamin ja Tshekkoslovakian kysymykssä, ulkoministeri Ruskin puheessa oli paljon porua mutta kovin vähän villoja.

Jos mitään erikoista ei tapahdu, niin mr. Rusk piti nyt YK:n yleiskokouksessa viimeisen puheensa, sillä selvää on, että hänestä ei tule enää ulkoministeriä, huolimatta lainkaan siitä kuka valitaan USAn presidentiksi tulevan marraskuun vaaleissa. Asiapohjalta katsoen jos jätetään huomioimatta propagandistiset eleet ja asetelmat hänen maho jäähyväispuheensa kumisee onttouttaan alusta loppuun saakka.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Martta Mäki, Sudbury, Ont. täyttää tänään, lokakuun 8 päivänä, 70 vuotta.

Olga Alanen, Port Arthur, Ont. täyttää perjantaina lokakuun 11 pnä 82 vuotta.

A. T. Hill, Port Arthur, Ont. täyttää lauantaina, lokakuun 12 pnä 72 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

KIRJEITÄ

KYSELYKAAVAKE HERÄTTI MUISTOJA

Marquette, Mich. — Muutama päivä sitten toi posti kirjeen, jonka Turun yliopisto oli viime kesänä lähettänyt. Kirjeessä oli lomake, jossa oli paljon kysymyksiä, niin paljon, etten niihin kaikkiin osannut vastatakaan. Lomaketta lukiessani tuli meileeni menneet vuodet Suomessa ja tässä maassa. Ei niistä ole ennen ollut kukaan kiinnostunut. Mutta nyt näyttää vihdoinkin löytyneen joku, joka on kiinnostunut tällaisen tavallisenkin siirtolaisen elämän vaiheista. Lomaketta täyttäessäni tuli mieleeni monia vaiheita matkani varrelta. Vaikka ne ovat vain tavallisen miehen tarinoita, roh kenenpa kertoa niistä tämänkin lehden lukijoille.

Turussa haluavat siirtolaisuuden tutkijat tietää, missä olen syntynyt. Isonkyrön poikiahan sitä ollaan. Pienestä mökistä, syrjäisen sivukylän mökistä on maailmalle lähdetty. Meitä oli 11 lasta, joista moni kuitenkin kuoli kurnollisen hoidon puutteessa jo pienenä. Eihän se leipä kotimökissä ollut kovin leveätä. Monta meitä riitti silti maailmallekin. Tänne Amerikkaankin tuli neljä. Minä vuonna lähditte Suomesta? Silloin kirjoitettiin vuosi 1910. Silloin oli paljon muitakin lähtemässä. Velimies oli lähettänyt Minnesotasta tiketin, jolla päästiin Amerikan rantaan muiden Isokyröstä lähteneitten kanssa. Kummalta tuntui nousta Ellis-saarelle ja vielä kummemmalta tulla mainariksi Minnesotaan.

Eihän Minnesotassa tullut kauan oltua. Vaan lähdethän sitten "lännelle". Kaivettiin kuparia Buttessa, tehtiin metsätöitä Washingtonissa, ja tulipa kokeiltua onnea Kaliforniassakin. Vaan ei ollut onni Kaliforniassa, ja siksi päätin palata takaisin Suomeen. Mutta Isonkyrön syrjäkylät eivät enää tuntuneet miellyttäviltä ja niin tuli vuonna 1913 lähdettyä uudelleen kohti Amerikkaa. Kannattihan se Isonkyrön matka kuitenkin, sillä löytyihän sieltä Pohjanmaan lakeuksilta eukko matkakumppaniksi. Yhdessä tultiin nyt Ashtabulaan, jossa eukolla oli sukulaisia.

Mahtoi minussa silloin olla kiertolaisen verta, kun Ashtabulassa olokaan ei miellyttänyt. Muutettiin eukon kanssa farmille tänne Marquetten liepeille. Raivattiin farmi kylmään korpeen ja kasvatettiin lehmiä ja pottuja. Kaunis farmi siitä ajan mittaan tulikin, mutta sitten tuli vanhuus, ja kun lapset olivat jo menneet maailmalle, täytyi farmaus pian jättää sikseen. Siellä ne kauniit pellot nyt ovat tulossa metsää täyteen, kun ei ole enää hoitajaa. Oletteko käynyt Suomessa Amerikkaan tulonne jälkeen? On käyty. Vuonna 1952, kun Suomessa oli olympiaadit, käytiin huutamassa suomalaisille urheilijoille. Ja tulihan sitä käytyä kotimökin paikallakin, vaikka mökistä ei enää mitään jäljellä ollutkaan. Joitakin kiviä kivijalasta ja kaivon kohdalla kuoppa oli jäljellä. Kyynelhän siinä pakkasi silmään tulemaan kun muiseeli aikoja entisiä.

Onhan viime vuosina tullut käytyä Floridassakin. On monty sinne eukon kanssa syksyllä ja palattu keväällä taas tänne Marquetteen. Sinne mennään ensi talveksikin, kunhan keritään. Onhan siellä tällaisen ikinuoren vanhuksen hauskaa olla mukana kaikenlaisissa riennoissa, joita meillä vielä on.

Ihmettelin lomaketta lukiessani, kun kysytään, onko minulla ollut saunaa. Onhan minulla. Mitä mahtanevat tällaisella tiedolla tehdä. Ehkä haluavat tietää, kuinka paljon meillä suomalaisilla on täällä ollut saunoja. Ja eihän tämä saunan omistus mikään salaisuus ole, joten vastataanhan siihenkin kysymykseen.

Paljon oli lomakkeessa kysymyksiä, mutta päästiinhän sitä vihdoinkin loppuun, jossa tiedustellaan, onko minulla vanhoja kirjoja tai muuta meitä siirtolaisia koskevaa ainehistoa, jota voisin lainata tai lahjoittaa Turun yliopiston siirtolaisarkistoon. Taitaahan "upsteella" olla joitakin vanhoja lehtiä jotka voisin lähettää. Sittenhän niiden säilymirenkin on turvattu, kun joutuvat oikein yliopiston kokoelmiin.

"Kitsistä" kuului jo kolinaa, kun eukko se Pohjanmaan tyttö laitteli mojakkaa. Paninpa siis lomakkeeni kirjekuoreen ja kirjoitin päälle: Turun Yliopisto, Turku Finland. Ja maistui se mojakkakin mukavalta näiden muisteluiden jälkeen.

— Marquetten ukko.

Suomen oikeusministeri Simonen Tshekkoslovakiasta:

SUOMI ON KAATANUT EPÄLUULOJEN AITOJA, NIIDEN NOUSU ESTETTÄVÄ

Helsinki (PS). — Suomen ulkopolitiikka on toisen maailmansodan jäykeen kyennyt kaatamaan epäluulojen ja epäluottamuksen korkeat raja-aidat, eikä mikään asia puhu sen puolesta, että niitä voitaisiin sallia missään vaiheessa nostettavan pystyyn uudelleen. Se on nyt vihdoin äärioikeistonkin, vasemmistolaisista virtauksista puhumattakaan, visusti taottava päähänsä, sanoi oikeusministeri Aarre Simonen torstaina.

Simonen esitti poliittisen tilannekatsauksen Tpsl:n puoluetoimikunnan kokouksessa. Hän käsitteli mm. Yhdysvaltain presidentinvaaleja. Hän sanoi toiveiden asennemuutoksista menettäneen reaalisen pohjan sen jälkeen, kun Nixon ja Humphrey ovat tehneet selväksi Vietnam-ohjelmansa. Muutoinkaan eivät vaalit tarjoa amerikkalaisille sanottavaa vaihtoehtoa.

On kysytty, eivätkö viime kuukausien ja viime viikkojen tapahtumat Keski-Euroopassa, nimenomaan Tshekkoslovakiassa, ole omiaan pitkittämään sotaa Kaakkois-Aasiassa, kun myös toisella suurvallalla, Neuvostoliitolla on joukkojaan toisen valtion alueella? Tällainen kysymysten rinnakkainasettelu ei kuitenkaan ole kovin mielekästä. Vietnamin sota ja Tshekkoslovakian tapahtumat eivät itse asiassa ole lainkaan toisiinsa verrattavia tapahtumia. Vietnamin sodassa on kysymys monivuotisesta amerikkalaisesta aggressiosta vieraalla maaperällä, diktatuurivallan pysyttämiseen tähtäävästä raa'asta asevoimien käytöstä ja maansa itsenäisyyden ja vapauden puolesta taistelua käyvän kansallisen vapautusrintaman tuhoamisesta. Vietnamin sota on vaatinut satojatuhansia uhreja, niiden joukossa huomattava määrä myös amerikkalaisia sotilaita ja "neuvonantajia", kaupunkeja, kyliä ja tuhansia siviilikohteita on tuhottu pommein ja panssarein, laajoja asuttuja alueita on poltettu tuhkaksi. Uhkaavasti amerikkalaisten eskalaatiopolitiikka ulottuu myös Vietnamin rajojen ulkopuolelle ja synnyttää välikohtauksia, joissa milloin tahansa saattaa piillä jopa uuden maailmansodan siemen.

Mitä tulee Tshekkoslovakian tapahtumiin, on ensinnäkin syytä todeta, että Varsovan liiton joukkojen maahantulo ja siellä olo on käytännöllisesti katsoen ollut veretön. Toiseksi, Tshekkoslovakian tilanteen normalisoimisesta ja maassa olevien vieraiden joukkojen poistumisesta on päästy varsin nopeasti, milteipä välittömästi miehityksen jälkeen neuvottelutietä sopimukseen Ja kolmanneksi, Tshekkoslovakia voi Moskovan sopimuksen perusteella jatkaa sitä uudistuspolitiikkaansa, jonka se maan sisäisten olojen kohentamiseksi katsoi välttämättömäksi aloittaa viime tammikuussa. Jo nämä tilannevertailut riittävät osoittamaan Vietnamin ja Tshekkoslovakian tapahtumien toisiinsa rinnastamisen epämielekkyyden.

Sosialidemokraattisen Liiton periaateohjelmassa on selvä määritelmä kielteisestä suhtautumisestamme väkivaltaan. Me pidämme valitettavana myös sitä, ettei Tshekkoslovakian kysymystä kyetty ratkaisemaan ilman Varsovan joukkojen väliintuloa ja sitä kriisiä, joka tämän seurauksena syntyi. Jokainen vasemmistoon lukeutuva varmasti toivoi, että Neuvostoliiton ja Tshekkoslovakian johtajien neuvottelut Cierna nad Tisoussa sekä Varsovan liiton johtomiesten myöhemmät neuvottelut Bratislavassa olisivat kyenneet laukaisemaan tilanteen ilman pidemmälle meneviä ratkaisuja. Mutta toiveet ja reaalipolitiikka eivät useikaan käy yksiin. Niinpä tässäkin tapauksessa Neuvostoliiton taholta katsottiin Tshekkoslovakiassa ajaudutun tilaan, joka uhkasi ei vain sosialistisen leirin yhtenäisyyttä ja valmiutta puolustaa sosialismin saavutuksia, vaan myös sosialististen maiden turvallisuutta ja rauhaa Euroopassa. Olisiko Varsovan liiton maiden ensiarvoisina pitämien saavutusten turvaaminen ollut mahdollista yrittäen vielä jotakin muuta tietä, on kysymys, johon tuskin historiakaan pystyy antamaan vastausta, koska tätä vaihtoehtoa ei ole käytettävissä.

— Joka tapauksessa Neuvostoliitto liittolaistensa kanssa katsoi suoritetut toimenpiteet ainoaksi jäljelle jääneeksi mahdollisuudeksi. Se on olemassa oleva realiteetti, ja vaikka me emme hyväksykään väkivallan käyttöä ja puuttumista kansojen itsemääräämisoikeuteen, kuten TPSL:n puhemiehistön hyväksymässä elokuun 24. päivän lausunnossani jo totesin, on tilannetta arvioitaessa otettava huomioon, että Neuvostoliitolla ja sen liittolaismailla on tarvinnut olla tiedossaan niin olennaisesti tasapainoa Euroopassa — ja koko maailmassakin — horjuttavia tekijöitä, että ne eivät ole sallineet asioitten kehittymistä "omalla painollaan". Neuvostoliiton johto on epäilemättä ollut selvillä siitä, että puuttuminen Tshekkoslovakian "sisäisiin asioihin" joutuu ankaran vastalausemyrskyn kohteeksi lännessä ja että lyhyellä tähtäyksellä toimenpiteet aiheuttavat sekavuutta niin länsivaltioiden kommunistisissa puolueissa kuin työväenliikkeessä yleensäkin. Kun elokuun 21. päivän rajanylitys näistäkin tekijöistä huolimatta katsottiin Neuvostoliiton taholta välttämättömyydeksi, syiden on tarvinnut olla paljon painavampia kuin pinnalta katsoen voidaan arvioida.

Tshekkoslovakian tapahtumia ei missään tapauksessa voida irroittaa siitä kehityksestä, joka viime vuosien aikana on tapahtunut tosiasia Länsi-Saksassa. Länsi-Saksa ei edelleenkään halua tunnustaa toisen maailmansodan jälkeisiä rajoja Euroopassa, se pyrkii niiden muuttamiseen eri keinoin, se toimii aktiivisesti päästäkseen käsiksi ydinaseisiin, se sallii uusnatsilaisen liikkeen vapaan toiminnan ja vaarallisen voimistumisen, jopa johtavat hallituspuolueet ovat vaaliyhteistyössä NPD:n kanssa maapäivävaaleissa! Maassa on enteellisesti hyväksytty ennen toista maailmansotaa voimassa olleita Hitlerin lakeja muistuttavat hätätilalait, Länsi-Saksa vaatii Naton sotilaallisen potentiaalin jatkuvaa lisäämistä Euroopassa, Länsi-Saksan oma armeija harrastaa laajoja provokatoorisia sotaharjoituksia sosialististen maiden rajojen läheisyydessä, ja niin edelleen. On täysin selvää, ettei Länsi-Saksan tämänkaltainen "uusi idänpolitiikka" ole voinut saavuttaa luottamusta sosialististen maiden taholta, ei nimenomaan Neuvostoliitossa, missä jo tähänkin saakka on suhtauduttu erittäin kriittisesti Bonnin politiikan tiettyihin ilmiöihin toisen maailmansodan kokemusten perusteella. Kun Tshekkoslovakian tapahtumia arvioitaessa otetaan huomioon se poikkeuksellisen aktiivinen ja laaja mielenkiinto, jota länsisaksalaiset poliittiset piirit ja armeijan johto tunsivat — ja tuntevat — tshekkoslovakialaista "liberalismia" kohtaan, käy selväksi, että vastaus elokuun tapahtumaketjun syihin ei ole yksiselitteisesti löydettävissä.

Suomessa on erityisellä huolestuneisuudella pantava merkille Naton sotilaspoliittinen haarukointi ja sotaharjoitusinto Varsovan joukkojen Tshekkoslovakiassa olon varjolla. Kun näissä manöövereissä niin ikään Länsi-Saksalla on vahva panoksensa mukana sekä operaatiosuunnitelmien teossa että toteutuksessa — myös pohjoisen Euroopan alueella ja siis oman maamme rajojen tuntumassa — huoleen on sitäkin enemmän aihetta. Tshekkoslovakiaa käytetään nyt selvästi tekosyynä lännen varustelujen lisäämiseksi ja jännityksen kiristämiseksi, joka on sitäkin perusteettomampaa, kun Tshekkoslovakiassa sittenkin on perimmiltään kysymys sosialistisen leirin sisäisistä ratkaisuista ja sosialististen maiden yhtenäisyyttä vaarantaneiden ilmiöiden poistamisesta

Kun Suomi on Naton yhtenä sotaharjoitusnäyttämönä olevan maan, Norjan naapuri, on syytä palauttaa tietoisuuteen III puoluekokouksemme kansainvälistä tilannetta käsitelleen julkilausuman eräs kannanmäärittely. Samalla kun puoluekokous antoi yksimielisen kannatuksensa edelleen ajankohtaiselle ja entistäkin välttämättömämmäksi käyneelle suunnitelmalle Euroopan turvallisuuskonferenssin aikaansaamiseksi, puoluekokous erityisesti korosti Pohjolan turvallisuutta vahvistettavan parhaiten siten, että kaikki Pohjoismaat julistautuisivat puolueettomiksi ja jättäytyisivät suurvaltakeskeisten sotilasliittojen ulkopuolelle. Tshekkoslovakian tapahtumat eivät ole tuoneet muutoksia tämän käsityksemme oikeutukseen, mutta sen sijaan Naton toimeliaisuus sekä yleensä että nimenomaan Pohjois-Euroopassa on vain vahvistanut pyrkimyksemme oikeaksi.

Kiinnitän huomiota vielä erääseen seikkaan. Totesimme välittömästi Tshekkoslovakian kriisin puhjettua maassamme olevan piirejä, jotka tilannetta hyväkseen käyttäen pyrkivät kaikin tavoin lyömään säröjä Suomen ja Neuvostoliiton välisiin luottamuksellisiin ja jatkuvasti yhteistoiminnan laajentumista kaikilla aloilla merkinneisiin hyviin suhteisiin. Varoitimme samalla vakavasti kaikista sellaisista toimenpiteistä, jotka voivat olla näille suhteille sekä omalle maallemme ja kansallemme vain vahingollisia. Valitettavasti varoituksillamme ei ollut riittävää kantavuutta, sillä jatkuvasti poliittisella taivaallamme on "tähtiä", jotka eivät joko ymmärrä tai eivät halua ymmärtää, mikä merkitys Suomen ja Neuvostoliiton ystävällisten naapurisuhteiden kestävyydellä kaikissa tilanteissa on. Meidän käsityksiämme ja kannanottojamme tästä ulkopolitiikkamme kannalta ensiarvoisesta lähtökohdasta on pyritty tietoisesti vääristelemään ja TPSL on tämän kannan takia liitetty jopa Tshekkoslovakian "miehittäjien" joukkoon — kuten elokuun 24. päivänä jo ennakkoon totesin käyvän niille, jotka eivät salli suhteitamme Neuvostoliittoon heikennettävän — mutta tätä seikkaa on painavasti korostettava yhä edelleen.

Suomen ulkopolitiikka on toisen maailmansodan jälkeen kyennyt kaatamaan epäluulojen ja epäluottamuksen korkeat raja-aidat, eikä mikään asia puhu sen puolesta, että niitä voitaisiin sallia missään vaiheessa nostettavan pystyyn uudellee. Suhteitamme Neuvostoliittoon ei voida sallia horjutettavan. Se on nyt vihdoin äärioikeistonkin — vasemmistolaisista virtauksista puhumattakaan — visusti taottava päähänsä.

Tpsl:n varapuheenjohtaja Uuno Nokelainen esitti kokouksessa sisäpoliittisen katsauksen, jossa hän sanoi, että virhelaskelmat työllisyyden kehittymisestä ovat ilmeisesti perustuneet liialliseen hyväuskoisuuteen yksityisen pääoman ja yrittäjäpiirien lupauksiin valtiovallalta saamiensa etujen vastapainoksi otettavasta työllisyysvastuusta.

Ehkä liikaa on rakennettu myös ulkomaisten suhteiden paranemisen ja devalvoinnin kaikkivoivan merkityksen varaan.

Jos yksityinen sektori ei todellakaan halua lähteä liikkeelle myös työllisyystilanteen helpottamiseksi lyhyellä tähtäyksellä esim. rakennustoiminnan alalla, on valtiovallan otettava koko vastuu työtilaisuuksien järjestämisestä. Tästä aiheutuva lasku on sitten maksettava valtiovallan käytettävissä olevin keinoin niillä, jotka työttömyyden ylläpitämisen keinoin pyrkivät tilanteesta hyötymää, Nokelainen sanoi.

Sensuuri peukaloi Smothers Brothers televisio-ohjelmaa

New York. — Viime sunnuntaisesta Smothers Brothers televisio-ohjelmasta katkaistiin CBC-televisio-aseman sensuurin toimesta pois 7 minuuttia kestänyt "huonoa makua" osoittanut osa, kuten selitettiin, mutta canadalaiset saivat kuitenkin nähdä Yhdysvalloissa poistetun osan.

Sensuroidussa eli poistetussa osassa esiintyi tunnettu neekeritaiteilija Harry Belafonte esittäen useita lauluja, mukaanluettuna "Pysähdyttäkää karnevaali (Stop the Carneval) laulu. Belafonten laulaessa näytettiin demokraattipuolueen edustajakokouksen aikana Chicagosta otettuja sekä Vietnamin sotaa kuvaavia filmikohtauksia.

Ohjelman tuottaja George A. Sunga kertoi myöhemmin, että hän oli tietoinen siitä, jotta tämä osa ohjelmasta katkaistaan pois, ja että hän oli sen tilalle suunnitellut 7 minuuttia kestäneen kysymysten ja vastausten osan Tom ja Dick Smothersin sekä yleisön välille.

Mutta sanoi Sunga, ohjelman valmistajat eivät olleet tietoisia siitä, että CBC oli myynyt tämän tunnin ajalta 5-minuuttisen mainosmäärän republikaanien presidenttiehdokkaan Richard Nixonin hyväksi. Smothers-veljekset, joilla on ollut tavan takaa kiistaa CBC:n kanssa satiirisen ohjelmistonsa sisällöstä, eivät ole antaneet tapauksesta mitään lausuntoa ja Belafonte on myös ollut vaiti. Mutta ohjelman tuottaja, Sunga sanoi:

"Olen iloinen kun Canada sai sen nähdä . . . Ainakin joku osa maailmasta sai nähdä sen osan." Hän tiedoitti, että näytös oli nauhoitettu yhdeksän päivää aikaisemmin.

PÄIVÄN PAKINA

OLYMPIAJÄNNITYS NOUSEMASSA

Moni urheilun ystävä on huolissaan siitä viimeaikaisesta "olympiavalmistelusta" mitä Meksikossa säestetään mellakkapoliisien kivääritulella.

Tällä tavoin ei kisailevan nuorison rauhan ja hyväntahdon juhlia järjestetä sanovat monet.

Jotkut syyttävät Meksikon opiskelijoita olympialaisten turmelemis varasta.

Mutta on myös niitä, jotka ymmärtävät näitä nuoria ja sanovat, että Meksikon hallituksen pitäisi soveltaa olympiahenkeä myös omassa maassaan, erikoisesti suhteissa nuorisoon, eikä vain "turisteja" silmälläpitäen.

Yksimielisiä oltaneen kuitenkin siitä, että jotakin on Meksikossa perusteellisesti vinossa kun ylioppilaita menee joukkomitassa kaduille ammuttaviksi. Eivät nuoret, elämänhaluiset ihmiset turhan vuoksi ampujien maalitauluksi mene. Jossakin on se tekijä, miksi meksikolaisnuoret ovat joutuneet näin epätoivoiseen tilanteeseen.

Kaikesta huolimatta uskotaan ja toivotaan, että näistä monien kiistojen olympialaisista tulisi sittenkin yhteisymmärrystä, hyvää tahtoa ja rauhaa edistävät suurkisat.

Ja kun kisat alkavat jo tänä lauantaina, eli lokakuun 12 pnä, niin ymmärrettävää on, että niin penkki- kuin aktiiviurheilijatkin tuntevat jo "olympiakuumeen" nousua, vaikka emme pääsekään niitä henkilökohtaisesti seuraamaan muuten kuin televisioruudulta ja sanomalehtien palstoilta.

Johtuen rata- ja kenttäurheilun valtavasta kehityksestä toisen maailmansodan jälkeisenä aikana, sellaisilla pikkumailla kuin Canadalla ja Suomella) ei ole enää nyt eikä ilmeisesti vastaisuudessakaan mitään mahdollisuuksia kulta- ja muiden mitalien "koppakaupalla" rohmuamiseen. Kun jaettavana on kaiken kaikkiaan vain kourallinen eri-kirkkaita mitaleja, niin yhden ja kahdenkin sellaisen voittaminen on jo suuri asia pikkumaalle.

Tämä vain siksi, että osaisimme punnita näitä asioita mahdollisimman realisesti.

Mikäli on puhe Canadan sijoitus mahdollisuuksista, niin tässä yhteydessä puhumme suulla suuremmalla. Erikoisena "urheilutilastojen asiantuntijana" mainostettu Ross McWhirter, joka menee CBC-TV-raportterina ja kommentaattorina Meksikoon, pitää torontolaista Bill Heikkilää yhtenä canadalaisurheilijana, jolla on mahdollisuus päästä loppukilpailuun ja hyvin sattuessa mitalijaollekin.

Hän huomioi, että Heikkilän heittämä Canadan ennätys 263 jalkaa 1 t. on 20 jalkaa hänen edellisenä vuonna heittämäänsä ennätystä parempi ja että Tokion kisoissa se olisi riittänyt hopeamitalin saantiin.

Me luonnollisesti tiedämme, että tulostaso on Tokion kisojen jälkeen edelleen noussut, ja että Meksikossa on odotettavissa huikaisevia tuloksia myös keihäskaarien kohdalta. Toivotaan kuitenkin että "onni potkisi hyväkuntoista Bill-poikaa ja samalla myös Canadan naisten keihäsmestaria Jay Dahlgrenia, joka on nyt heittänyt 179 jalkaa 4 tuumaa — 12 jalkaa paremmin kuin viime vuonna.

Kaikkein parhaimmat mahdollisuudet jonkun mitalin saantiin on mr. McWhirterin mielestä torontolaisella kiekonheittäjällä George Pucella, joka on heittänyt limppuaan 211 j. 3 t. Olympialaisissa on kuitenkin 9 muuta miestä jotka ovat ylittäneet 200 jalan rajan mikä tarkoittaa sitä, että lujassa on siinäkin lajissa prenikat.

Toiseksi paras mitalin saantimahdollisuus on mr. McWhirterin mielestä 4x100 metrin viestissä. Hän povaa Yhdysvaltoja nytkin varmaksi voittajaksi, mutta arvelee, että hyvin onnistuen canadalaisilla on mahdollisuus päästä käsiksi joko hopeaan tai pronssiin.

Selvää on, että canadalaisilla ei voi nyt olla sellaista hyvää tuuria kuin oli Amsterdamin kisoissa 1928, jolloin Percy Williams voitti kullan 100 ja 200 metrin juoksuissa; James Ball hopeaa 400 metrin juoksussa, jolloin Canada sai pronssimitalin 4x400 metrin juoksussa ja naiset toivat kultamitalin (Ethel Catherwood) korkeushypystä ja 4x100 m:n viestistä sekä 100 m:n juoksussa hopeaa (Bobby Rosenfeld) ja pronssia Ethel Smith.

Uskottavalta kuitenkin tuntuu, kuten mr McWhirter sanoo, että Canadan yleisurheilu oli aallon pohjassa v. 1960 olympialaisissa Roomassa, mistä tuli Canadaan vain yksi mitali soutukilpailusta.

Tokiosta toi Harry Jerome pronssia 100 m:n juoksussa ja Bill Crothers hopeaa 800 m:n juoksusta.

Saa sitten nähdä mitä Meksikosta tulee, missä uheilijain haittana on myös ilman ohuus. Pidetään kuitenkin peukaloa pystyssä Canadan tyttärien ja poikien puolesta. — Känsäkoura.

Urheilua

Yhdysvaltalaiset 38,5; ei syytä hymyyn

South Lake Tahoe. Calif. — Yhdysvaltain olympiajoukkue saavutti viime keskiviikkona Tahoessa 4x100 metrin viestinjuoksussa maailmanennätyksen alittavan ajan 38,5. Joukkueessa juoksivat Charlie Green, Mel Pender, Ronnie Smith ja Jim Hines. Tämä tapahtui harjoituksissa, joten uudesta ennätyksestä ei ole kysymys.

Yhdysvaltain B-joukkuekin juoksi lujaa. Larry Quested, Charlie Mays, John Carb ja Tommie Smith tekivät ajan 38,7, joka uupuu vain 0,1 sekuntia kalifornialaisen yliopiston viime vuonna saavuttamasta maailmanennätyksestä.

"Joukkue on paranemassa päivä päivältä, mutta nyt tehty aika on kaukana siitä, mihin joukkue pystyy. Olen tuumiskellut, että olympiakisoissa se painelee alle 38 sekuntia", Wright virkahti.

Vera Nikolic juoksee lujia harjoitustuloksia

Mexico. — **Jugoslavian Vera Nicolic, naisten 800 metrin juoksun maailmanennätyksen haltijatar, ilmoitti osallistuvansa kisoissa sekä 400:lle että 800 metrille.**

Tämä tieto heikensi hieman englantilaisen Lillian Boardin toiveita saada lyhyemmän matkan kultamitali. Hänen tämän vuoden paras aikansa on 52,8.

Vera Nicolic on juossut sekunnin heikommin. Keskiviikkona hän juoksi harjoituksissa kolmeen otteeseen 400 metriä leväten välillä vain 10 minuuttia. Hänen aikansa olivat 54,2, 54,6 ja 54,9. Kisoissa hän joutuu juoksemaan kuutena peräkkäisenä päivänä, ensin 400 metrin alku ja välierät ja loppukilpailun ja sitten 800 metrillä saman urakan.

Erirotuisille eri katsomot Etelä-Afrikassa

Pretoria. — Etelä-Afrikan hallitus on kieltänyt erirotuisia ihmisiä seuraamasta samanaikaisesti nyrkkeilyotteluja maassaan. Kiellon ilmoitti terveys- ja suunnitteluministeri Carel de Wet hallitsevan kansallispuolueen kokouksessa Pretoriassa.

Ministeri de Wet ilmoitti, että esimerkiksi neekerinyrkkeilijöitä kyllä sallitaan Etelä-Afrikassa myös vierailijoina, mutta heidän sallitaan kohtaavan vain värillisiä vastustajia ja mainitut ottelut on järjestettävä värillisten afrikkalaisten asuttamilla paikkakunnilla — eikä valkoihoisten asuttamilla seuduilla.

Asekaupat suljettiin

Mexico. — Mexicon pormestari määräsi keskiviikkona kaupungin kaikki asekaupat suljettavaksi olympiakisojen loppuun asti eli 27:nteen lokakuuta.

Pormestari Alfonco Corona del Rosal sanoi tehneensä tämän, "jotta urheilijat ja matkailijat saisivat kaiken mahdollisen takeen kisojen ajaksi".

Kaupungin asekauppiaiden liitto teki välittömästi vastalauseen.

Saksoilla kireät välit Mexicossa

Olympiakylä. — Länsi-Saksan joukkueen virallinen edustaja kiisti sunnuntaina tiedot, jonka mukaan hänen joukkueensa harrastaisi loukkaavaa toimintaa itäsaksalaisia kohtaan ja levittäisi lentolehtisiä olympiakylään.

— Ainoa painotuote, jota olemme jakaneet on perinteinen kirjanen, jossa joukkueemme edustajat esitellään, sanoi Länsi-Saksan olympiakomitean pääsihteeri Walther Troeger.

Ainoa seikka, johon itäsaksalaiset voisivat perustaa provokaatioväitteensä, on, että meksikolainen orkesteri soitti "Deutschland Deutschland über alles" Beethovenin yhdeksännen sijasta lipunnostotilaisuudessa, sanoi Troeger.

Kuten tunnettua Saksojen poliittisen tilanteen takia ei maiden kansallishymnejä soiteta vaan sivotun tavan mukaan edellä mainittu Beethovenin yhdeksäs sinfonia.

Troeger lisäsi, että lipunnostotilaisuuden jälkeen lähetettiin Itä-Saksan joukkueelle anteeksipyyntö, jossa tähdennettiin, että erehdys oli sattunut Mexicon olympiakisojen järjestävässä komiteassa.

Canadalaiset saivat laulaa itse hymninsä

Mexico. — **Jo toistamiseen sattui Mexicon kisojen järjestäjille kömmähdys kansallislauluissa. Tällä kertaa uhrina oli Canada jolle soitettiin Englannin kansallishymni "God Save the Queen". Tämä tapahtui kun Canadan lippu nostettiin olympiakylän salkoon.**

Canadan virallisena kansallislauluna on jo vuosia ollut "O Canada". Monet canadalaiset urheilijat yrittivät huudoillaan keskeyttää soiton, mutta orkesteri jatkoi loppuun asti. Heti sen päätyttyä Canadan joukkue alkoi laulaa omaa kansallislauluaan. Orkesterikin havaitsi erehdyksensä ja ryhtyi säestämään laulajia.

Pakollinen pääsuojus nyrkkeilyyn

Göteborg. — Pääsuojuksen pakollista käyttöä nyrkkeilyssä suosittaa Pohjoismaiden neuvoston juridinen valiokunta hiljattain Göteborgissa pitämässään kokouksessa.

Tämä on yksi niistä 16 suojelutoimesta, jotka valiokunta haluaa saada lailla määrätyksi, kirjoittaa Göteborgs-Posten.

Suositus perustuu lääkäriasiantuntijalausuntoon. Valiokunta hylkäsi niukalla enemmistöllä ehdotuksen nyrkkeilyn kieltämisestä kokonaan.

Juna käy akulla

Riiassa on valmistettu sähköjuna, joka pystyy kulkemaan paitsi johdinten avulla myös akkumulaattoreiden voimalla sähköistämättömillä rataosuuksilla. Akut ladataan johdinten avulla, ja niissä riittää käyttövoimaa 80—100 kilometrin matkalle. Joitakin tällaisia junia liikennöi jo Riian ja Tallinnan rataosuuksilla. APN

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

JOTKA ILMESTYVÄT SEURAAVASTI: LÄNNEN NUMERO JOULUK. 14. ja ITÄ-CANADAN NUMERO JOULUK.17. P

Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN joulunumerojen palstoilla toivottaa HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vähintään 50 senttiä dollariin.

Kerääjän nimi

Paikkakunta

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — CSJ:n Port Arthurin osaston kokouksessa hyväksyttiin useita uusia jäseniä lausuen heidät tervetulleiksi toimintaan. Toimeenpanevan komitean kirjeet, koskien näytelmäjuhlia, ensikesän suurjuhlia ja Suomimatkaa, aiheuttivat huomattavaa keskustelua, joka pidettiin vastauksena esitettyihin kysymyksiin.

* * *

Luettiin Canadan, Yhdysvaltain ja yhdeksän etelä- ja keski-Amerikan maiden kirkkokuntain, yliopistojen ohjaajain ja opettajain, koululaisten järjestöjen, ammattiyhdistysmiesten ja hallituksien virkailijain allekirjoittama kirje, missä kutsutaan osallistumaan läntisen maapallonpuoliskon konferenssiin Vietnamin sodan lopettamiseksi. Kutsu on osoitettu samansisille kansanliikkeille ja hallintoelimille, perustuen se Yhdistyneiden Kansakuntain yleissihteeri U Thantin ja paavi Paavalin vetoomuksiin rauhan puolesta.

Tarkoituksena selitettiin olevan koota toimintaan hyväntahdon ja rauhan ihmiset, kaupungeissa ja maaseudulla, nuorison, naisten, sivistyneistön ja taiteilijain keskuudessa, sekä hallinnollisetkin elimet, jotka haluavat lopettaa Vietnamissa riehuvan imperialistisen hävityssodan, ennen kuin se leimahtaa ydinasesodaksi.

"Kutsumme teitä lähettämään edustajanne itsenäisesti tai yhdessä muiden paikkakuntanne järjestöjen kanssa läntisen mantereen konferenssiin epämoraalisen Yhdysvaltain sodan lopettamiseksi Vietnamissa. Konferenssin pitopaikka St. James United Church 463 Ste. Catharines, East, Montreal. Se pidetään marraskuun 28, 29 ja 30 päivinä, 1968.

Osastomme vastasi myönteisesti kutsuun ja päätti yhteiseseti aluekomitean, kuoron ja Iskun kanssa tehdä lahjoituksen edustajan tai edustajain lähettämiseksi.

* * *

Päätettiin suorittaa haalissa yleinen puhdistus ja sisämaalaus, jota varten ilmoitetaan yleinen talkookutsu torstaiksi, lokakuun 17. alkaen kello 10 aamulla. Talkooväelle varataan ravintolapalvelu.

* * *

Lakkotilassa ovat tällä kertaa Chapples Stores Ltd, Fort Williamissa ja Metropolitan Stores Ltd kauppa Port Arthurissa. Chapples liikkeen työläiset vaativat työsopimuksen uusimisen yhteydessä 30 prosentin palkan korotusta ja muita korvauksia. Metropolitan työläiset vaativat union tunnustamista ja suljettua sopimusta liikkeen työkuntaan nähden.

Postin kantajat ovat kieltäytyneet viemästä postia lakossa oleviin rakennuksiin, joka merkitsee, että postia ei kanneta niihinkään liikelaitoksiin, jotka ovat virastohuoneet vuokranneet Chapples rakennuksesta.

* * *

Hydron Port Arthurin johto ja työläisten unio-osasto 339 International Brotherhood of Electrical Workers edustajat allekirjoittivat uuden työehtosopimuksen kahdeksi vuodeksi. Sen mukaan työläiset saavat 10 prosentin palkan korotuksen, joka astuu voimaan taannehtivasti toukokuun 1 päivästä 1968 ja 7 prosenttia lisätään palkkaan toukokuun 1 p. 1969.

* * *

Laivaliikenne Suurilla järvillä ja viljan lastaustyöt katsotaan nyt päässeen jo normaalitilaan Järvienpäästä alkaen. Viime maanantaina tilastot osoitti, että 24,000,000 bushelia viljaa on lähetetty 25 viljaelevaattorista edellisellä viikolla. Elevaattoreissa on varastoituna viljaa 58,500,000 bushelia verrattuna viikko sitten olleeseen 73,000,000 busheliin, ja vastaavaan viikkoon viime vuonna, jolloin varastossa oli 81,000,000 bushelia. Viljaa tulee jatkuvasti aavikoilta.

* * *

Hyväksyttiin haasteryntäyskomitean huvitoimikunnan ja yleisen rahastonhoitajan raportit, osoittaen rahallisen tilanteen tyydyttäväksi. Valittiin myös toimitsijat kabaretti-iltaa varten.

Aikamme naiset kerhon raportista kuultiin, että "rummage" myynti on lauantaina, tk. 12 pnä, alkaen kello 10 aamulla. Laatikkopäivällinen tarjoillaan sunnuntaina, tk. 13 p., alkaen klo 11.30 ap. ja kalkkunapäivällinen joulukuun 8 p. Nämä lisättiin yhteiseen syystoiminnan ohjelmaan kaikkien huomioitavaksi.

* * *

Finmarkin vanhan rautatieaseman lähellä tukkien kaadossa työskennellyt 61-vuotias Guiseppe Meranda todettiin kuolleen tapaturmalaukauksesta. Kun Giuseppe laskeutui trokista alas ja poikansa laskeutui ajurin puolelle, niin istuimella ollut pyssy laukesi ja kuula iski Giuseppen lonkan seutuun.

Jchn Johnson, jonka maalla tapaturman uhri työskenteli tukkien katkaisussa, selitti kuulleensa laukauksen ja valitusta, sekä ryntäsi ulos. Kun ei ollut puhelinta, niin hänen täytyi mennä 5½ mailia Finmarkin rautatieasemalle, kutsuakseen maakuntapoliisit, joitten kanssa palasi tapaturmapaikalle. — ATH.

Urheilupakinaa

Sanotaanhan, ettei vanhoja saisi muistella, mutta eihän sääntöä ilman poikkeusta. Haluankin palata noihin viime kesänä pidettyihin Suurjuhliimme Wanupissa ja Sudburyssä. Olin melkolailla ennakkoluuloinen noihin juhliin nähden, mutta tapaus "Suurjuhlat" antoivatkin aivan toisenlaisen "kuvan" itsestään.

Kuten kaikille tunnettua, olivat juhlamme mitä parhaiten onnistuneet. Mitäs sanotaan, kun yli satahenkinen kuorojen esitys meni aivan 'naulankantaan", sitten nuo komeat soittokunnat eli orkesterit, kuka toinen voi sellaisia numeroita esittää missään juhlissaan, sillä minulla on kokemusta noista "tois' puolell' jokkee" pidetyistä "sellaisista", ovathan itsekin jo julkisen sanankin palstoilla ehdottaneet koko "Suurjuhliensa" lopettamista kaikin puolin. — Mutta toista se on näiden "Meidän suurjuhliemme" suhteen, senkun vaan paranevat niin itse ohjelmien, urheilun ja yleisönkin merkeissä.

Mitäs sanotaan siitä, kun yli sata nuorta ja varttuneempaakin urheilijaa ja voimistelijaa ovat osallistuneet juhliimme. Onko tämä todistuksena, että yhäkin uudelleen ja uudelleen on noita juhliamme pidettävä, kuten meidän "Heikkimmekin" konserttitilaisuudessa lausui, johon suuri yleisömme hurraten vastasikin. — Kun nyt siis seuraavan vuoden Suurjuhlamme tullaan viettämään "Järvienpäässä", entiseen aikaan, niin onkin jo näinkin ajoissa pantava "kaikki raudat" kuumiksi, saadaksemme taaskin mitä onnistuneimmat juhlat kuntoon. Siis jokaisen tehtäväksi jääkin, niin laulajien, soittajien, urheilijoiden ja voimistelijoiden tehdä parhaansa ensi kesän juhlia varten. Niin tulee tekemään myöskin tämä eläkkeellä jo oleva "vanhus"

Vaasan Jukka.

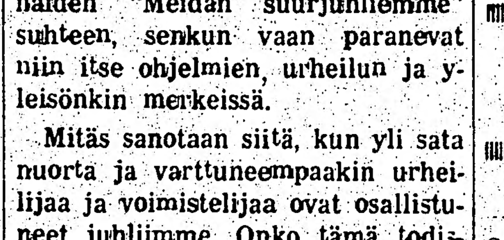

SCAU-LIITON TIEDONANTOJA

Uusia ennätyksiä hyväksytty

Pitämässään kokouksessa 2 päivänä lokakuuta päätti liittotoimikunta hyväksyä liiton uusiksi ennätyksiksi elokuun 4 päivänä Wanupissa 1968 saavutetut tulokset;

Keihäänheitto, naiset, Margit Hämäläinen, Isku A.C. 28 m. 32 c.

Kuula, alle 15 v. pojat, Mervin Scharffe, Alerts AC. 9 m. 98 c.

Suomen TUL. täyttää ensi vuoden alussa 50-vuotta.

Merkkivuotensa monien erilaisten tilaisuuksien lisäksi, päättivät he järjestää nimienkeräyksen onnittelun merkeissä, joka keräys onkin jo nyt hyvällä alulla. Liittotoimikuntamme jäsenet päättivätkin kohdaltaan ottaa osaa tuohon onnitteluun ja lähetimmekin kymmenen liittotoimikunnan henkilön nimet asianomaisten paikkaan sekä dollarin hengeltä.

Kehoitammekin liiton seuroja valitsemaan henkilön keskuudestaan, joka tulisi keräämään nimiä tuohon adressiin joka sitten julkaistaankin ajankohtaisena. Suomessa maksaa nimen kirjoitus 2 markkaa ja se onkin nykyisen kurssin mukaan noin 50 centtiä nimeltä. Siis seurat pankaahan asiassa toimeksi aivan heti, myöskin sellaisilla paikkakunnilla, missä ei seuraamme ole, voivat yksityiset henkilöt ottaa asian suorittaakseen.

Rahat ja nimet tulee lähettää suoraan TUL:lle Suomeen, osoitteella:

Työväen Urheiluliitto, R.Y.
Keräyspäällikkö Osmo Heino.
Tapiola. Postilokero 9.
Finland, Europe.

Työläisurheiluterveisin. Liittotoimikunta. Paavo Vaurio, sihteeri.

SOON KUULUMISIA

Sault Ste. Marie. — Syksyn terveiset kaikille täältä Soosta. Lehtimetsä alkaa olla väri kukoistuksessa kun vaahteran, tammen, koivun ja toisten lehtipuiden lehdet muuttuvat kymmeniksi eri väreiksi ilmojen kylmemmäksi tultua. Sitä väririkkautta ei voi sanoin kuvailla minkä saamme täällä nähdä joka syksy. Huomasin kaupoissa käydessäni, että postikortti kuvaaja onkin kameraansa käyttänyt oikeassa paikassa kun viime syksynä kuvaili tätä Algoman väririkasta lehtimetsää ja kortitkin ovat todella kauniita.

* * *

Tämän kuun kolmannen päivän iltana oli syksyn ensimmäinen bingo peli-ilta Steelton haalilla ja sinne olikin tullut joukkoa aikalailla. Tämän kuukauden aikana onkin kolme bingo- ja seurusteluiltaa, nimittäin torstaisin 17 ja 31 päivän iltana klo 7.30. Tulepa hyvä lukija mukavaan seurusteluun kun nuo ilmatkaan eivät vielä ole kovin kylmiä että voi lähteä pienelle iltakävelylle. Jos et perusta bingopelistä niin voit olla mukana siinä mikä itseäsi parhaiten huvittaa ja kaiken päälle juodaan hyvät kahvit kotitekoisten kahvileipien kera. Kaikki tervetulleita sanovat illan järjestäjät . . .

* * *

Juuri tällä kertaa samoilevat hirvien metsästäjät metsiä ja joillakin on kuulema ollut hyvä onni, että ovat saaneet elukan kotiin tuotavaksi.

Mutta huonoakin onnea on sattunut ainakin yhden miehen kohdalle kun oman pyssyn luoti sattui miehen päähän kämpässä tapahtuneen vahingonlaukauksen johdosta, ja tällä kertaa hän on sairaalassa leikkauksen jälkeen vaikeassa tilassa. Mutta syyskalastuksessa tuli pieni välipää metsästyksen takia vaikka onhan niitä vielä kauniita kalastusilmoja, että sopisi vaikka hiukan kertoa hyvästä kalaonnestakin kun tällä kertaa saavat jumpo ahvenia ja suuria haukia.

* * *

Aivan yllätyksenä tuli tieto kun International silta-virkailijat ilmoittivat, että sillan käyttömaksuja tullaan huomattavasti korottamaan marraskuutsa lähtien, sen takia kun on liian vähän ollut liikennettä koko sillan kuusivuotisoloajalla. Canadan hallitukselta saatu rakennuslaina mikä on 7,850,000 dollaria, ja siitä maksettavaa korkoa joka on tällä kertaa 3,500,000 dollaria, ei ole voitu vielä takaisin maksaa ollenkaan ja korkomaksutkin ovat vielä suorittamatta. Mutta tämä ei ole pääsyy maksujen korotuksessa, sillä uudet määräykset on tulleet Amerikan puolelta. Senpä takia Soon kaupungin valtuusto päätti ottaa lisätietoja toisilta paikkakunnilta kun neljätoista eri paikassa, eri puolella Canadaa peritään autoilijoilta rajan ylitys maksuja. että ovatko joka paikassa samat taksat?

Mutta Michiganin puolella toimiva sihteeri-rahastonhoitaja, David Ripley, sanoi että canadalaisten on tehtävä valituksensa Detroitiin kansalliselle pankille kun sillä on bondit säilytettävänä jonka kokonaissumma on $8,400,000 ja tästä lainasta korkomaksut ovat jääneet jälkeen joka tekee $278,000. Tämä yllämainittu rahalaitos, pakoittaa nostamaan sillan ylitysmaksuja, ja rahastonhoitaja sanoi, että valitusaika on lyhkäinen, joten uudet taksat todennäköisesti tullaan ottamaan käytäntöön ensi marraskuun alusta.

Ontarion prokuraattori Arthur Wishart sanoi, että hän tulee esittämään tämän asian käsiteltäväksi ylemmissä portaissa että jos jollakin tavalla saataisiin taksat pysymään ennallaan.

Tässä ovat suunnitellut sillan käyttömaksut: Autojen ja pienien trokien yhtäälle päin kulkumaksu oli ennen henkilölukua huomioon ottamatta $1.20 ja edestakaisin $1.80. Uusi taksa $1.50 ja $3.00. Muiden erikokoisten moottoriajoneuvojen, kohdalta, riippuen akseli- ja pyörien lukumäärästä, tullaan perimään $2.50 aina $52.00 asti. Sellaiset henkilöt kuten koululaiset ja muutkin jotka siltaa käyttävät hyvin tiheään, heille annetaan vähän alennusta kymmenen tikettiä maksaa $7.50 joittenka käyttöaika on ainoastaan kaksi kuukautta, mutta busseilla matkustajien hinnat tulee pysymään ennallaan. Michiganin puolelta kuuluu hyviä uutisia autoilijoille, kun "macinac" sillan ylitysmaksut tullaan alentamaan $3.75:stä $1.50:een yhtäälle päin, minkä odotetaan tekevän suuren muutoksen turistiliikenteessä myöskin Canadan puolelle.

* * *

Surkuteltava tiedotus tuli . . . varsinkin uskontoon taipuvaisille ihmisille, että täällä meidän kylässämme nk. "Christian Symbol", 120 jalkaa korkea raudasta rakennettu putkivalotuksella koristettu risti, tulee olemaan ilman valoja niin kauan kun saadaan maksetuksi $300 velat, jotka on kerääntynyt monen vuoden ajalla ristin korjaustöiden takia. Ristin valotus- ja kunnossapito kuukaudessa tulee maksamaan $100, yleisöltä rahallinen avun pyyntö tuotti tänä vuonna vain $2.00.

Mr. Jim Becking, kaupungin yleisten töiden ja liikenteen johtaja sanoi, että moottoriajoneuvojen ajajien tulisi kiinnittää huomionsa, kun kaupunkiin vähitellen laitetaan uusia liikenne ohjetauluja joissa on monen malliset kuviot . . . mutta ei kirjoituksia kuten ennen. Kuvat ymmärtää nopeammin kuin kirjoitukset vilkkaassa liikenteessä, ja tämä meille uusi menetelmä on jo ollut Euroopassa käytännössä pitemmän aikaa ja sanotaan sen olevan kansainvälisen mitä eri kansallisuudet ymmärtävät.

* * *

Täksiajurin Lloyd Dawson'in nopea toimenpide kahden aikaan aamulla pelasti kaksi hevosta palavasta tallista. Mutta yksitoista hevosta paloi kun hän ei saanut niitä ulos lähtemään, hevoset vain painautuivat lattiaa vasten savun ja kuumuuden takia. Tämä ratsastushevosien talli tunnettiin "Playtime Stables" neljännellä lainilla. Seitsemän vuotta takaperin tässä samassa paikassa oli tulipalo. Palon arvellaan nyt syttyneen heinävarastosta tallin parvekkeelta, vahingon sanotaan olevan $12,000.

* * *

Urakoitsijoilla työskentelevät 80 sähkötyömiestä jotka menivät lakkoon viime toukokuun alussa monien yrityksien jälkeen eivät vieläkään ole päässeet palkkaneuvotteluissa sovintoon ja putkityömiehet (Plumbers) ovat myös olleet lakossa pitkän aikaa. Kaksikymmentä eri rakennusta, isompi osa kouluja, ovat keskeneräisenä. Niiden kustannusarvion sanotaan olevan siinä viisimiljoonaa dollaria.

* * *

Täällä hyvin tunnettu ja pidetty lääkäri Irwin Smith kuoli Toronton sairaalassa lokakuun 4 pnä. Hän oli sairaana noin yhden vuoden ja halvaantuneena jonkun aikaa. Lääkäri Smith tuli Sault Ste. Marieen v. 1938 ja toimi täällä lääkärinä 25 vuotta. Monet ovat ne metsäkämppämatkat aikaisempina vuosina kun hänen oli huolehtittava metsätyöläisistä, josta hommasta hän tykkäsi erinomaisesti. 1963 hän jäi eläkkeelle jonka jälkeen muutti Torontoon. Häneltä jäi vaimo, yksi poika joka myös on lääkäri, sekä kaksoistytöt.

— H. A.

FORDIN AUTOJEN VALMISTUS-KUSTANNUKSET JA MYYNTIHINNAT

Autotuotantoalan kolme suurta, General Motors, Ford ja Chrysler kahmivat vuoden 1968 ensimmäisen puoliskon aikana yhteiseksi nettovoitokseen 1.5 miljardia dollaria verarttuna 1.2 miljardiin dollariin vuoden 1967 ensimmäisenä puolena vuotena. Mutta siltikin kaikki nämä yhtiöt ovat nostaneet vuoden 1969 mallien autojen ja kuorma-autojen hintoja.

General Motors hankki $959 miljoonaa nettovoittoa kuluvan vuoden ensimmäisen 6 kuukauden aikana verrattuna $911 miljoonaan vastaavana aikana vuonna 1967. Fordin nettovoitto oli $390 miljoonaa verrattuna $267 miljoonaan ja Chryslerin $148 miljoonaa verarttuna $66 miljoonaan.

Senaattori Gaylord Nelson Wisconsinista on vastikään julkaissut asiakirjan, mitä hän sanoo Ford yhtiön hintatutkimusindeksiksi vuoden 1966 autoista. Ja nämä tilastotiedot ovat tyrmistyttäviä.

Numerotiedot osoittavat, että esimerkiksi neljäovisen Galaxie 500 hintaan oli välittäjälle myytäessä lisätty 16.8 prosentin voitto Ford yhtiötä varten. Mutta vaihtoehtoisiin osiin — näistä koostuu tavallisesti kolmasosa auton hinnasta — oli merkattu 57.8 prosentista 293 porsenttiin vaihteleva voitto kustannusten lisäksi.

Tässä seuraa miten numerot kertovat Galaxie 500 tarinan:

— Tavallisesta materiaalista rakennettu keskinkertainen malli maksoi $1,360.38. Tästä summasta ei ole poistettu osia valmistavien Fordin alayhtiöiden voittoja.

— Sen vähempiosaisten materiaalien, kuten maalin, tinan ja liiman kustannukset olivat $20.23.

— Vakio-osat, kuten ruuvit, pultit ja mutterit maksoivat $16.32 ja materiaalin kuljetuskustannukset olivat $19.98.

— Sen kokoamisesta koituvat työpalkkakustannukset arvioitiin $57.85.

— Valon, voiman ja varojen kuoletuksen osalle laskettiin $147.12.

Näin ollen Galaxie 500 maksoi yhtiölle $1,621.88. Ja mitä luulette Fordin verottaneen välittäjiltä? — $1,827.37. Ja ehdotettu (!) jälleenmyyntihinta oli $2,676.82 (USA:ssa).

Mutta jos Ford ei olisi saanut siitä tarpeeksi voittoa, niin katsokaa sitä mitä Nelson nimittää "suuren kakun sokeroimiseksi" — voittoa vaihtoehtoisissa osissa.

— V8-moottori — Välittäjät maksoivat $75.60 ylimääräistä tästä moottorista, joka maksoi yhtiölle ainoastaan $19.22 enemmän kuin vakiomalli.

— Välittäjät maksoivat 136.89 dollaria 56.24 dollarin hintaisesta vaihdelaatikosta, 40.14 dollaria 21.74 dollarin AM radiosta, 46.72 dollaria 13.01 dollarin renkaista, 250.14 dollaria 158.49 dollarin ilmastointilaitteista ja 10.17 dollaria 5.93 dollarin turvallisuusvöistä.

Kun tähän lisätään sitten välittäjän voitto, well, tiedätte kyllä mihinkä vähittäismyyntihinta sen jälkeen nousee.

Jos missään on tarvittu hintojen tarkistuslautakuntaa, niin sitä tarvitaan autoteollisuudessa — ja mitä me löydämme Ottawasta?

Canadan parlamentissa Ottawassa syyskuun 19 päivänä esitettiin kysymys Canadan hallitukselle siitä, että mitä se aikoo tehdä vuoden 1969 mallin autojen hinnankorotusten suhteen. Seuraavana on pääministeri Pierre Trudeaun vastaus tähän kysymykseen:

"Mr. puhemies, minä en ole seurannut täydellisesti kaikkia yksityiskohtia, mutta kunnianarvoisa jäsen tietää, että liittohallitus ei kontrolloi kuluttajan ja välittäjän välisiä autojen hintoja tai muiden samantapaisten tarpeiden hintoja."

Ostatteko uuden auton?

Tilatkaa Vapaus

SUOMEN UUTISIA

Helsinki. — (Suomi-Seura)

Suuri laivatilaus Suomeen

Lähes 60 miljoonan markan arvoinen loistoristeilijä rakennetaan Wärtsilän Helsingin telakalla kahdelle norjalaiselle varustamolle. Laiva on suurin Suomessa rakennettu matkustaja-alus. Kooltaan se on kaksi kertaa niin suuri kuin Itämeren isoin matkustajalaiva, autolautta Finlandia. Hinnaltaan risteilijä on kallein Länsi-Eurooppaan meiltä tilattu laiva.

Hyttipaikkoja risteilijässä on yli 900 henkilölle ja henkilökuntaa on runsaat 250. Aluksen bruttovetoisuus on 16,000 rekistertonnia eli noin kaksi kertaa Finlandian vetomäärän. Aluksen nopeus on 21 solmua.

Tilauksen työllisyysvaikutus on huomattava. Alus on noin 80 prosenttisesti kotimaista tekoa. Sen on laskettu työllistävän 1,000 miestä vuodeksi. Rakentaminen aloitetaan ensi keväänä, ja alihankinnat välittömästi. Vesillelasku tapahtuu ensi vuoden marraskuussa ja luovutus tilaajille syksyllä 1970.

Norjalaiset tilaajat, jotka ovat neuvotelleet myös toisen ja mahdollisesti kolmannenkin aluksen tilaamisesta, ovat maansa suurimpia laivanvarustamoita. I. M. Skaugen & Co ja Anders Wilhelsen & Co johtavat yhteensä lähes miljoonan tonnin suuruista laivastoa. (HS)

Suomella mahdollisuus saada työkohteita Karjalassa

Suomalaisilla rakennusyhtiöillä on mahdollisuus saada uusia työkohteita Neuvostoliitosta. Suurlähettiläs A. E. Kovalev kävi 30 syyskuuta ilmoittamassa vt. ulkoministerille, pääministeri Mauno Koivistolle, että Tallinnan hotellihankkeen lisäksi Neuvostoliitto on halukas neuvottelemaan suomalaisten kanssa näiden osallistumisesta kahteen Karjalassa olevaan työkohteeseen.

Suurlähettiläs Kovalev ilmoitti, että suomalaisilla rakennusyhtiöillä on mahdollisuus neuvotella neuvostoliittolaisten kanssa Svetogorskin sellulooso- ja paperitehtaan laajennustöistä sekä Pyaozeron metsäteollisuuspiiriin suunniteltujen tuotanto- ja asuinrakennusten rakentamisesta. (HS)

Suomessa v. 2000 n. 5,4 milj. asuk.

Maamme väkiluku on vuosituhannen vaihteessa 5,377,984 henkilöä, mikäli taloudellinen kehityksemme on nopeampaa kuin tällä hetkellä. Mikäli kehitys on suhteellisen hidasta, väkiluku on vuosituhannen vaihteessa 5,244,960 henkilöä. Luvut liittyvät tilastollisessa päätoimistossa valmistuneeseen väestöennusteeseen, joka sisältää erikseen tietoja maamme jokaisen kunnan väkiluvusta iän ja sukupuolen mukaan. Lähtökohtana ennusteelle on väkiluku vuoden 1965 päättyessä. (HS)

KIITOS

Monet kiitokseni Tarmolan henkilökunnalle suuresta avusta jonka sain vastaanottaa tänä kesänä.

Erikoinen kiitos Helen Tarvaiselle suuresta avusta monissa eri asioissa.

Kiittäen,

HANNES NÄTTINEN

Don Hall *Toronto, Ontario*

SPRINGER PARK FARMS

Sianlapa viipaleita .... lb. 69c
Lapa-steakit (Sinisen leiman) lb. 59c
Nuoria naudanlihaa puolikoita
(Sinisen leiman) .... lb. 53c
Wiener-makkaroita
(Fearman's) .... 3 lbs $1.00
Pekonia (Essex) .... 3 lbs. $1.00
Tomaatteja .... 4 kv. kori 79c
Omenia .... 4 kv. kori 69c

MYÖS MUITA RUOKATARPEITA
6 KUUKAUTTA MAKSUAIKAA

45 Elm St. W. CPR:n yllit. vieressä

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA

Espanola Furniture
LIMITED
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUSTARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUSTARPEITA - MAALIA
kohtuullisiin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

HENKILÖKOHTAINEN
JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
jotka ilmestyvät
Lännen numero jouluk. 14. pnä
Itä-Canadan joulukuun 17. pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan. Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille tovereillemme ja ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $5.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

toivotamme kaikille ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $3.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Visan ja Alertsin kokous Finnish haalilla torstaina tk. 10 pnä kello 8.00 illalla. Kaikki mukaan!

Harvestibingo Finnish haalilla lokakuun 10 pnä alkaen klo 7.30 ill. Paljon vihanneksia ja muita maan antimia on luvassa ja lisää lahjoituksia otetaan kiitollisuudella vastaan.

"Veljekset Taverna" näytelmän harjoitukset Finnish-haalilla tiistai- ja perjantai-iltaisin klo 7.30. Esitetään lokakuun 20 pnä.

Sävel-kuoron harjoitukset on Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön palveluksessa keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin klo 3—11 ip.

Wanupin haalilla pidetään Hallowe'en tanssit lokak. 26 p.

Wanupissa tanssit lokakuun 19 pnä

Vieläkin lämmittää ne viimekesäiset työmme ja uhrautuvaisuutemme tulokset, kuten talkoot, juhlavalmistelut ja itse juhlat, jotka se laaja yhteistoiminnan rakentava voima sai aikaan ja nuorison paljous voimisteluriveissä ja kilparadalla, voittamassa sitä innostusta jatkaa fyysikulttuurimme perinteitä.

Näin ollen haluammekin taas tavata tämän suuren ystäväpiirimme järjestämällä Alerts-Visan toimesta tanssit Wanupin haalilla lokakuun 19 päivän iltana. Hako-Ojan yhtye pitää huolen siitä, että saamme koettaa kuntoisuuttamme tanssin tahdissa.

Toivomuksemme olisi, että kaikki varaisivat tämän lauantai-illan hyvän musiikin ja tanssin pyörteisiin.

U. K.

Kokouskutsu

Red Deer Local Port yleinen tiekokous on Wahnapitaessa Union koululla lokak. 23 pnä kello 7 illalla. Keskustellaan tärkeistä asioista. Kaikki mukaan. — Sihteeri.

Naiset liikkeelle

Naisten kerho-toiminta täällä lehtien kotipaikkakunnalla on ollut kesän ajan kokonaan keskeytyksissä, ja hiljaiseloahan se on ollut jo useita vuosia. Kerhomme jäsenistä useat ovat melko korkeassa iässä, monet ovat heikossa terveydessä ja joitakin on joutunut muuttamaan niin kauaksi että yhteyden pito on miltei mahdotonta.

Mutta nyt kun lehtiemme levitys ja rahastaminen on käynnissä niin koetamme kaikesta huolimatta kantaa kortemme yhteiseen kekoon. Siinä mielessä kutsutaan kerhomme jäseniä saapumaan kokoukseen tiistaina lokakuun 15 pnä keskustelemaan mitä voimme tehdä asian auttamiseksi, sekä myös tulossa olevan seurapelitilaisuuden järjestämisestä.

Siis ottakaa kerhomme jäsenet ja kaikki asiaan innostuneet naiset ja miehetkin tämä huomioon ja saapukaa haalille yllä mainittuna aikana kello 7.30 illalla.

Elämme aikakautta joka verottaa elämästä poismuuttaneiden vuoksi runsaasti lehtiemme lukija- ja tilaajakuntaa. Melkein joka viikko saamme lukea lehdistä, että useampia on taas muuttanut sinne mistä ei ole paluuta. Kunnioittaen heidän muistoaan ja työtään, voimme tehdä sen parhaammalla tavalla tukemalla mahdollisemman hyvin sitä työtä minkä vuoksi he ovat ahertaneet ja elämänsä aikana toimineet.

Toivomme myös saavamme lisää naisia joukkoomme, vaikka useammalla onkin jo tehtäviä kylliksi, niin on niitä sellaisiakin joilla on runsaasti vapaa aikaa.

Muistakaa tiistaina 15 päivänä klo 7.30 ip. Valoisaa syksyä kaikille.

— S. P.

Helmi Lammi haudataan huomenna

Sudburyn seudulla 50 vuotta asunut Helmi Lammi (os. Kopsala) 408 Isabel-kadulta, todettiin viime sunnuntaina Sudburyn Memorial sairaalassa kuolleeksi aikaisemmin kotonaan saamansa sydänkohtauksen johdosta. Hän oli kuollessaan 56 vuoden ikäinen.

Helmi Lammi tuli Canadaan vanhempiensa mukana kuusi vuotiaana. Hän oli ensin avioliitossa Antti Luoman kanssa. Antti Luoma kuoli vuonna 1955. Hän solmi avioliiton Ilmari Lammen kanssa vuonna 1959.

Lähinnä jäi suremaan hänen miehensä Ilmari Lammi, yksi poika Edwin Luoma Levackissa, kaksi lastenlasta, äiti Elizabeth Kopsala Sudburyssa ja kaksi siskoa, joista toinen asuu Levackissa ja toinen Detroitissa.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, josta tapahtuu hautaus Park Lawn hautausmaahan keskiviikkona kello 1.30 iltapäivällä. Hautausseremoniaan suostui pastori Sumner.

Komea kalkkuna ja paljon maantuotteita bingossa

Kun vuotuinen "harvestibingo" on nyt aivan kiitospäivän alla, niin tilaisuuden järjestäjät ovat luonnollisesti hankkineet yhdeksi päävoitoksi komean kalkkunan.

Se tarkoittaa, että joku "onnen myyrä" saa ilmaisen kalkkunapaistin koko perheelle tänä torstaina, lokakuun 10 pnä, Finnish haalilla pidettävästä bingotilaisuudesta.

Kuten aikaisempinakin vuosina, tähän vuotuiseen erikoisbingoon on saatu voitoiksi autokuormittain hyviä maantuotteita. Ympäristön farmarit ja kotipuutarhurit ovat avokätisesti lahjoittaneet monenlaisia kasviksia — kelta- ja punajuuria, perunoita, lanttuja, kaaleja ja muita sekä hedelmiä jne.

Finnish haalin harvestibingosta on aina saatu kantaa "kylki väärässä" hyviä maantuotteita. Jolle onni hymyilee tänä torstaina, hän saa kuljettaa pois näitä herkkuja autokuormittain. Tervetuloa läheltä ja kaukaa, sanovat tilaisuuden järjestäjät.

Veljekset Taverna

Tämä jännittävä kansannäytelmä esitetään syyskauden avajaisnäytelmänä Finnish-haalin näyttämöltä sunnuntaina, tämän kuun 20 pnä kello 2 ip.

Ohjaaja ja näyttelijät ovat tehneet tunnontarkkaa työtä tämän näytelmän onnistumiseksi ja odotetaan oikein kansanvaellusta tätä esitystä seuraamaan. Sisäänpääsy ainoastaan $1.00. Tervetuloa.

Seurapelitilaisuus Beaver Lakella

Beaver Laken suomalaisella haalilla on hauska seurapelitilaisuus sunnuntaina, lokakuun 13 pnä, alkaen kello 12 päivällä. Muun lisäksi hyvää kahvikultaa tarjolla. Tervetuloa sanovat tilaisuuden järjestäjät.

Evert Alho kuoli maanantaina

Sudburyn seudulla noin 45 vuotta asunut Evert Alho, Long Lakella, kuoli Sudbury Memorial sairaalassa maanantaina, lokakuun 7 pnä. Hän oli 75 vuoden ikäinen. Suremaan jäi lähinnä vaimonsa Meeri (os. Virta) kotona, Long Lakella, sekä lapsensa Suomessa ja muita sukulaisia.

Lehtimäellä, Vl, Suomessa syntynyt Alho sairasteli jo viitisen vuotta ja oli viimeiset 9 viikkoa yhtä mittaa sairaalahoidossa.

Alho haudataan Lougheedin hautaustoimistosta, mutta lehtemme painoon mennessä ei ollut vielä yksityiskohtaisempia tietoja hautajaisista.

Sudburyn syyskäräjät alkavat tänään

Tuomari Patrick Harttin odotettiin avaavan Sudburyn syyskäräjien rikosoikeusistunnon tänä tiistaina.

Seitsemän jäsentä käsittävä valamiehistö alkoi tutkia maanantaiaamuna, onko yleisellä syyttäjällä tarpeeksi todisteita viiden henkilön rikossyytöksiä varten. Haileyburyn yleinen syyttäjä Spence Stewart sanoi lisäksi, että hän oli odottanut saavansa myöhemmin päätöksen kuudennen syytöksen oikeutuksesta.

Tällä kertaa valamiehistö harkitsee yhden murhajutun, kahden raiskauksen, yhden raiskausyrityksen ja yhden rikollisen huolimattomuuden vuoksi nostettujen syytteiden käsittelyä. Kuudes mahdollinen juttu on myöskin raiskauksesta.

Tuhopolttaja oli "työssä" sunnuntaina

Tuntematon tuhopolttaja, tai tuhopolttajat, aiheutti sunnuntai-iltapäivällä huomattavia vahinkoja Mallard kadulla sijaitsevan erään betonifirman konttori- ja autotallirakennukselle.

Vähintään seitsemän eri tulipalon alkua oli sytytetty tahallisesti Mallard Ready-Mix betonifirman rakennuksiin.

Tuli tuhosi virastorakennuksen sisustuksen ja arkiston. Tulipalon aiheuttamista vahingoista ei ole vielä annettu tarkkaa arviota, mutta niiden oletetaan nousevan $4,000.

Paikkakuntalaiset uskovat, että virastoon oli sytytetty kaksi tulta ja autotallirakennukseen viisi. Autotallin vahingot olivat vähäiset.

Sudburyn apulaispoliisipäällikkö sanoi, että "poliiseilla ei ole tällä hetkellä tietoa syyllisestä."

Blind Riverin vanhin mies kuoli 103 v:nä

Blind River. — Tämän kauppalan yksi esiraivaajia ja vanhin asukas Philimon George Lemieux kuoli perjantaina Algoman vanhainkodissa. Hän oli 103 vuoden ikäinen.

Hän oli syntynyt heinäkuun 13 päivänä 1865 St. Roch, Quebecissa ja tuli tänne vuonna 1902 ja perusti lyhyen ajan kuluessa paikkakunnan ensimmäisen meijerin.

Hänestä jäi suremaan viisi lasta, 47 lastenlasta, 83 lastenlastenlasta ja 28 lastenlastenlastenlasta.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoittajista

Sanni Mäki, Beaver Lakelta, on lahjoittanut $2.00 täkäläisten kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi ja Anni Lindquist Sudburysta, lahjoittaa myös $2.00.

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoittajille.

Kaapeli-TV:n anomuslistat Hellyerille

Kaapelitelevision Sudburyyn hankkimista auttava ja itsensä tähän hommaan nimittänyt LeoOuimet antoi sunnuntaina pormestari Joe Fabbrolle 22,000 nimeä käsittäneen anomuslistan.

Anomuslistoissa olleet nimet oli kerätty kolmen kuukauden aikana ja ne oli tarkistettu äänestyslistojen kanssa, ettei samaa nimeä ole käytetty useampaan kertaan.

Pormestari Fabbro esittää nämä anomuslistat kaapelitelevision Sudburyyn saamiseksi tiistaina täällä vierailevalle Canadan kulkulaitosministeri Paul Hellyerille. Hellyerin vierailu tapahtuu asuntokriisiä tutkivan työkomitean puitteissa.

Poliisinainen sanoo joutuneensa syrjinnän kohteeksi

Sault Ste. Marie. — Sovitteluoikeuslautakunta aloittaa lokak. 23 pnä kuulustelunsa Sault Ste. Marien poliisilaitoksen erään naistyöläisen valituksista. Hän väittää poliisilaitoksen ja kaupungin harjoittaneen häntä vastaan syrjintää sukupuolensa vuoksi.

Lois Beckett, entinen naispoliisi Tarentorousin kunnassa, sanoi, että hänet alennettiin kirjanpitäjäksi ja hänelle maksettiin $40 viikossa vähemmän sen jälkeen kun kunta yhdistettiin Sault Ste. Marien kaupunkiin vuonna 1965. Hän sanoo kärsineensä syrjinnästä sukupuolensa vuoksi.

Hän vaatii tasa-arvoista palkkaa miespoliisien kanssa ja oikeutta virkapuvun pitoon sekä oikeutta kuulua ainoastaan miehistä koostuvaan poliisijärjestöön.

Pyssymies häiritsi union kokousta

Toronto. — Eräs mies ryntäsi täällä lauantaina union kokoukseen ladatun haulikon kanssa ja tähtäsi sillä union virkailija Gerry Gallagheria sekä uhkasi kuutta muuta union toimitsijaa ennen kuin hänet saatiin riisuttua aseista.

International Laborers union osasto n. 183 presidentti Michael Reilly sai päähänsä iskun haulikon piipusta kun hän pyysi pyssymiestä "jumalan tähden" luopumaan aseestaan.

Pyssymiehen jatkettua aseensa heiluttelua ja uhkauksiaan noin 30 minuutin ajan union virkailijat saivat hänet lopulta hämmennyksiin ja riisuttua aseista. Poliisit takavarikoivat 12 kaliberin automaattisen haulikon, jonka makasiinissa oli 6 panosta.

Poliisi nosti 55-vuotiasta James Gibbiä vastaan syytteen aseen luvattomasta hallussapidosta.

Nälkä uhkaa 2 miljoonaa intialaista

Delhi. — Nälkä uhkaa paria miljoonaa ihmistä Intian läntisessä osavaltiossa Rajasthanissa, koska alueella ei ole tänä kesänä ollut lainkaan monsuunisateita.

Maanviljelijät saavat tuskin lainkaan satoa kuivuuden johdosta, eikä heillä ole rehua ja vettä karjalleen, joka turvaa heidän pääelantonsa.

Pahiten kärsimään joutuneella alueella Jaisalmerissa, jossa nälkä on ollut tuttu ilmiö jo seitsemän vuotta noin 200,000 ihmistä ja 800,000 lehmää on vaarassa kuolla ruoan puutteeseen ja paimenet ovat jättäneet huonossa kunnossa olevat eläimet kuolemaan. Paremmassa kunnossa olevat eläimet on siirretty itään vauraimmille seuduille, ja kaupunkeihin, joissa ne nyt jonottavat alennettuun hintaan myytävää rehua.

TILATKAA VAPAUS

KUOLLUT
Helmi (Luoma) Lammi
(os. Kopsala)

kuoli sunnuntai-iltana, lokakuun 6 pnä 1968 Sudbury Memorial sairaalassa, ollen 56 vuoden ikäinen. Suremaan jäi lähinnä jäi miehensä Ilmari, 408 Isabel Street, Sudbury; yksi poika Edwin Luoma, Levackissa; äiti, mrs. Elizabeth Kopsala, Sudburyssa; lastenlapset, Tom ja Andy Luoma; kaksi siskoa, mrs. Wally (Sarah) Kellet Levackissa ja mrs. Paul (Laura) Lambert, Detroitissa.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 62 Eyre St. S. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista, keskiviikkona, kello 1.30 ip. Park Lawn hautausmaan perhehautaan. Ystävät voivat käydä katsomassa maanantaina jälkeen 7.30 ill.

Asuntokriisiä tutkiva työkomitea "loukkasi röyhkeästi" torontolaisia

Toronto. — Torontolaiset saivat maistaa viime viikolla sitä miten Trudeau aikoo vetää heidät laajemmalti mukaan hallituksen ohjelmaan "oikeudenmukaisen yhteiskunnan" rakentamisessa.

Asuntokysymyksiä ja kaupunkien kehitysohjelmaa tutkiva hallituksen työkomitea saapui Torontoon järjestääkseen yleisen kuulustelutilaisuuden. Komitea kätkeytyi erääseen loisteliaan Sutton Place hotellin pieneen huoneeseen ja antoi tietää, että se kieltäytyy vastaanottamasta yli 30 muistoa joita oli sille aikaisemmin esitetty 50.

"Meillä ei ole aikaa", sanoi työkomitean puheenjohtaja Paul Hellyer.

Scarboro East vaalipiirin edustajana Ontarion lainlaatijakunnassa oleva Tim Reid sanoi, että "Torontossa on kriisi ja meidän ainutlaatuinen lausuntomme oli valmistettu henkilöiden toimesta, jotka tuntevat näitä vaikeuksia Canadan suurkaupungeissa.

Jos odotetaan, että kansa osallistuu enemmän hallituksen ohjelmiin, niin silloin täytyisi olla enemmän aikaa kuunnella."

Työkomitea kieltäytyi kuulemasta mm. kommunistisen puolueen, scarborolaisen lainlaatijakunnan ja parlamentin jäsenistä koostuneen liberaaliryhmän ja valtuuston jäsenten lausuntoja asuntokriisistä Torontossa.

Liberaalit, samoin kuin kommunistitkin, vaativat vuokrakontrollia, mutta työkomitea päätti, että on paras kun ei kuunnella poliittisia puolueita.

Mutta poliittiset puolueet eivät olleet ainoat, jotka saivat kirvestä. Toronton kiinteimistövälittäjien lautakunta, jota pyydettiin valmistamaan lausuntoja ja joka kulutti tähän tarkoitukseen $10,000, sai myöskin tietää viime viikon torstaina työkomitean kanssa käydyn puhelinkeskustelun jälkeen, ettei senkään muistoa haluta kuunnella.

Sen jälkeen kun Hellyer oli härkäpäisesti uudestaan arvioinut työkomitean tarkoituksen ja mielivaltaisesti päättänyt kenen selontekoja se haluaa kuunnella ja kenen ei, kommunistisen puolueen järjestäjä Nelson Clarke antoi seuraavan lausunnon:

Paul Hellyerin vetoomus, ettei hänen työkomiteallaan "ole aikaa" kuulla yli 30 torontolaisen järjestön lausuntoja asuntotilanteesta, oli röyhkeä loukkaus tämän kaupungin asukkaita vastaan.

Canadan kaikkein pahin asuntokriisi valitsee Torontossa. Kymmenillä järjestöillä ja sadoilla yksityisillä on jotain sanomista siitä, miten tämä voitaisiin ratkaista. Kun näiltä järjestöiltä ja yksityisiltä kansalaisilta kielletään oikeus esittää katsantokantojaan, niin se muuttaa ivapuheiksi kaikki jutut "oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta" ja kansalaisten osallistumisesta hallituksen ohjelmiin.

Syrjinnän kohteeksi joutuneiden joukossa on kommunistinen puolue, joka on taistellut vuosikymmeniä säädyllisten asuntojen kaikille canadalaisille saamiseksi ja jonka yleisön edustajat olivat etutilalla taistelussa tässä kaupungissa 20 vuotta sitten, jolloin voitettiin ensimmäinen Canadan yleinen asuntoprojekti.

Me vaadimme oikeutta esiintyä tämän työkomitean edessä ja esittää kantamme, että asuntokriisit on käsiteltävä etusijalla ja että hallituksen tulee ottaa johto käsiinsä varojen hankkimiseksi tämän vaikean ja kiertämättömän asuntopulan ratkaisemiseksi, joka koskee suurinta osaa canadalaisista.

Työkomitean tulee muuttaa kantansa ja varata aika kuullakseen kaikkien torontolaisten järjestöjen selonteot asuntovaikeuksista.

$170 miljoonaa asuntopulan helpottamiseksi

Ottawa. — Kulkulaitosministeri Paul Hellyer ilmoitti parlamentille viime perjantaina, että Central Mortgage and Housing Corporationilla (CMCH) tulee olemaan $170 miljoonaa lisävaroja maanantaista lähtien lainojen myöntämiseksi perheasuntojen rakennusta tai ostoa varten.

Tällä rahasummalla uskotaan voitavan rakentaa noin 9,000 yhden perheen asuntoa ja sen sanotaan helpottavan ympäri Canadaa vallitsevaa työttömyystilannetta. CMCH:lla on lisäksi varoja 2,000 lainan myöntämiseksi sellaisia perheitä varten, jotka haluavat ostaa valmiin talon.

CMCH:n ohjelman merkittävänä muutoksena on se, että osa tästä "uudesta rahasta" voidaan lainata myös osaketalojen rakentamiseksi.

Tähän mennessä CMCH on lainannut vain kokeilutarkoituksissa muutaman osaketalon kerros- ja muiden useampia asuntoja käsittävien talojen rakentamiseksi joiden asukkaat omistavat asuntoyksikkönsä ja koko talon.

Hellyerin asuntoasioita tutkivalle työkomitealle on esitetty voimakkaita vaatimuksia kotien omistusmahdollisuuksien puolesta. On myös saatu todisteita, että osaketalorakennukset, mitkä käyttävät hyväkseen maata tehokkaammin kuin yksityisasuntotalot, pitävät kustannuksia alhaalla ja antavat palkkatyöläisille paremmat mahdollisuudet oman kodin omistamiseen.

Mr. Hellyer sanoi alahuoneen istunnossa, että tänä vuonna rakennetaan Canadassa ennätysmäärä asuntoja. Alkuperäisen suunnitelman mukaan asuntoja piti rakennettaman 175,000 kappaletta, mutta lopullinen määrä voi vuoden lopussa olla 185,000.

Kosketellessaan mr. Hellyerin alahuoneen jäsenille pitämää puhetta Marcel Lambert (PC, Edmonton West) sanoi, että lainananto-ohjelma ei tarkoita mitään, ellei ole saatavissa palveluilla (vesi-viemäri-kadut) jne varattua maata, ja että hallituksen lopetettua talvityöohjelman kunnilla tulee olemaan vaikeuksia näiden palvelujen hankkimisessa uusille alueille.

John Gilbert (NDP, Broadview), sanoi, että Hellyerin ilmoitus on liian pieni ja liian myöhäinen, ja että se oli tehty hänen asuntokriisiä tutkivan työkomiteansa maineen parantamiseksi.

Nationalistijuntta otti vallan Perussa

Lima. — Vallankumouksellinen nationalistijuntta, jota johti kenraali Juan Velazco Alvarado, syöksi torstaina vallasta Perun presidentin Fernando Belaunde Terryn ja ilmoitti, että kaappaus oli veretön.

Kommunikeassa, jonka on allekirjoittanut kenraali Alvarado, juntta sanoi Perun poliisin tukeneen vallankaappausta. Yleistä järjestystä pidettiin yllä ja "tilanne on normaali koko maassa", kerrottiin kommunikeassa.

Erotettu presidentti, jonka kuuden vuoden toimikausi olisi päättynyt ensi vuoden heinäkuussa, siirrettiin Buenos Airesiin kello 1.40 aamulla paikallista aikaa lähteneeseen lentokoneeseen. Perun uusi hallitus, joka vannoi valansa keskiviikkona, antoi torstaina julkilausuman, jossa tuomittiin vallankaappaus ja tuettiin presidentti Belaundea. Hallitus piti istuntonsa ulkoministeriössä pääministeri Miguel Mujica Gallon puheenjohdolla.

Uusi juntta ilmoittaa olevansa "päättäväisesti kansallinen", tekevänsä yhteiskunnallisia, taloudellisia ja sivistyksellisiä uudistuksia ja palauttavansa oikeuden ja moraalin. Juntta lisäsi tulevansa kunnioittamaan Perun solmimia kansainvälisiä sopimuksia, ja lisäävänsä ulkomaisia investointeja.

Espanja irtisanoo USA:n tukikohtia

Washington. — Espanja ilmoitti viime viikolla Yhdysvaltojen ulkoministeriölle, että se aikoo peruuttaa 15 vuotta vanhan puolustussopimuksensa Yhdysvaltojen kanssa. Samalla ilmaistiin kuitenkin toive, että uusi sopimus saadaan aikaan puolen vuoden kuluessa mikä on jatkoneuvotteluille asetettu aikaraja.

Elleivät maat pääse uuteen sopimukseen, joutuu Yhdysvallat harkitsemaan uudestaan puolustustarpeitaan Euroopassa. Tällä hetkellä Yhdysvalloilla on Espanjassa kolme lentotukikohtaa sekä yksi Polaris-luokan sukellusveneiden tukikohta, joka sijaitsee Rotzissa.

Espanjan Washingtonin suurlähettiläs, markiisi de Merry del Val jätti ulkoministeri Dean Rurkille virallisen kirjeen, jossa ilmoitettiin Espanjan päätöksestä luopua sopimuksesta. Rusk ja Espanjan ulkoministeri Fernando Castella y Matz jatkavat kuitenkin tarpeen vaatiessa vaikka puoli vuotta neuvottelujaan, jotka tähän asti ovat kestäneet 11 päivää.

Citroen-yhtymä Fiatin valvontaan

Pariisi. — Italialainen autoyhtymä Fiat otti viime viikon alussa tehdyn salaisen sopimuksen nojalla valvontaansa ranskalaisen Citroen-yhtymän, sanoivat asiasta perillä olevat lähteet Pariisissa.

Sopimus Fiatin ja Citroen-tehtaita valvomaan Michelin-yhtymän välillä tehtiin 23. syyskuuta. Se tuli täydellisenä yllätyksenä Ranskan hallitukselle sanoivat samat lähteet.

Synnytti kuutoset, viisi vielä elossa

Birmingham, Englanti. — Viidelle kuutosista hengissä olevalle pienelle vauvalle syötettiin torstaina tunnin väliajoin sokerivettä heidän elossa pitämisekseen. Lääkärit sanovat, että pienokaisilla on 50-50 mahdollisuudet jäädä elämään, jos he selviävät ensimmäisestä kriitillisestä viikosta.

Sheila Thorns synnytti kuutoset kolmen minuutin kuluessa viime keskiviikkona kolmantenakymmenentenä syntymäpäivänään. Kymmenen vuotta kestänyt lapseton avioliitto loppui tällä ihmeellisellä tavalla hedelmöitymislääkkeen johdosta.

Neljä tyttöä ja kaksi poikaa, joiden paino vaihteli kahdesta kolmeen paunaan, syntyi Birminghamin sairaalan synnytysosastolla keisarinleikkauksen avulla. Yksi tytöistä kuoli noin tunnin kuluttua lääkäreiden valmistuessa antamaan verensiirron.

Lapset ovat lastenkaapeissa ja lääkärit sanovat vauvojen tilan olevan "äärimmäisen heikon, mutta kokolailla tyydyttävän."

Englannin lääkintäviranomaiset sanovat, että kuutosten syntyväisyysmahdollisuus on 3,272,800,000 yhtä vastaan.

Expon nettotappio $273 miljoonaa

Ottawa. — Expo 67' nettotappio maksoi veronmaksajille vuoden 1967 lopussa $273,588,537 sanotaan maailmannäyttely 67:n Canadian Corporationin viidennessä vuosiraportissa, joka esitettiin Canadan parlamentille keskiviikkona.

Liittohallitus, Quebec ja Montreal maksoi tästä summasta $40 miljoonaa vuonna 1963, josta summasta Ottawa maksoi 50 prosenttia, Quebec 37½ pros. ja Montreal 12½ pros.

Jälellä olevasta $233,588,537 summasta maksaa Ottawa $116,794,269, Quebec $87,591,701 ja Montreal $29,198,567.

Välineet, joiden käyttöarvoksi laskettiin $74,105,130, annettiin kolmelle hallitusportaalle $1 hinnasta.

Expon taholta tiedoitettiin, että näyttelyssä vieraili 50,306,648 sisäänpääsyn maksanutta.

Valuuttarahastoon ostettava kultaa

Kansainvälisen valuuttarahaston puheenjohtaja Pierre-Paul Schweitzer sanoi ennen rahaston kokouksen alkua vastustavansa jyrkästi USA:n valtiovarainministeriön vaatimuksia, joiden mukaan valuuttarahastolta kiellettäisiin oikeus ostaa Etelä-Afrikasta uutta louhittua kultaa viralliseen kurssiin.

Vastoin USA:n finanssiministerin Henry Fowlerin vaatimuksia valuuttarahastolla ei ole ainoastaan oikeus, vaan sääntöjensä mukaan velvollisuus ostaa kultaa Etelä-Afrikasta hintaan 35 dollaria unssilta, lausui Schweitzer ja korosti lisäksi, ettei valuuttarahasto aio tehdä mitään eroa Etelä-Afrikan reservikullan ja vasta louhitun välillä.

KIITOS

Vilpitön kiitokseni kaikille, jotka kävivät minua katsomassa ollessani Memorial sairaalassa. Kiitos myös kukista ja korteista.

IDA YLITALO
R. R. 2, Wahnapitae Ont.

Ihanimmat
SYKSYN RUUSUT
elämäntoverini
EINO KORHOSEN
MUISTOLLE
Kuoli lokakuun 7 pnä 1967.
Sinua kaivaten muistelee
HULDA

SUURI VUOTUINEN
HARVESTIBINGO
Finnish-haalilla, Sudburyssa
Torstaina, lokak. 10 pnä, klo 7.30 ill.
PÄÄVOITTONA KOMEA KALKKUNA
Laaja voittojen valikoima — kaikenlaisia maantuotteita, hedelmiä ym.
KAIKKI TERVETULLEITA!